

Anita Kolins

VRELA NOĆ

ANITA KOLINS

VRELA NOĆ

*Biblioteka "SUPER-HIT" Kolo 1, knjiga 3
Urednik Miroslav Dereta*

*Prevod s engleskog Miroslav Dereta
Graficki atelje "Dereta" 1989 g.
Naslov originala Anita Collins A HOT NIGHT
Copyright by Anita Collins 1989. ©*

Mesec je prosipao svoj srebrnasti sjaj otkrivajući egzotično lice devojke. Zvezde su treperile, kao da se igraju, oblikujući kitnjastu povorku ponoćnog sazvežđa. Devojka je hodala pognute glave, ne primećujući čudesnu lepotu noći čiji je čist, proziran sjaj izgledao providno nestvaran. Bila je to jedna od onih noći koje kao da mame sanjarenja i nude zanosne doživljaje.

Magda Braun nije ni sanjala ni mislila na zanos; razmišljala je o ovozemaljskim neprilikama iz kojih izlaz nije bio sasvim jednostavan u neiskustvu njenih mladih godina. Trebalo je da narednog dana stupi na posao. Morala je da se bori za opstanak. Razmišljala je o tom zaposlenju kojem će bezuslovno morati da se prilagodi i da bez pogovora svoja životna htenja, želje i sklonosti podredi životnim imperativima. Morala je da se prihvati jedinog posla koji je mogla da nađe, jer drugog izlaza nije bilo.

Prolazeći pored travnjaka, ustuknula je. Neko joj se navalio svom snagom na leđa. Ljutito je pokušala da otrese teret s ramena, osvrnula se i susrela sasvim blizu svog lica dva crna, hladna oka na mladom muškom licu stisnutih usana i namrštenih obrva. Zapahnula je kiselina vina kojom kao da je neznančeva kosa bila natopljena. Uspela je da se otrgne iz ruku pijanca ali je on uhvatio za mišicu i uneo joj se u lice gušeći je oporim dahom.

- Divna si - prosiktao je kroz zube - božanstvena si, a ja sam - klatio se, naginjući se ka njoj - najsrećniji među smrtnicima ove noći. Ja, Džordž Konrad i ovakva lepotica...

- Sklonite se - otimala se - pustite me!

- Kakve li ličnosti! Očaravaju me otresite žene, ha! Hoćemo li...?

- Gadite mi se. Pustite me da prođem. Nisam žena kakvu tražite - vikala je - pustite mi ruke!

- Otkud znaš kakvu ženu tražim, ha? Ja sam častan čovek. Tako bar tvrdi moja tetka a moja verenica to neumorno izvikuje na sve četiri strane sveta.

- Maloumne su ako u to veruju.

- Šta?!

- Kažem da su glupe...

Džordž Konrad se grohotom nasmejao.

- Gospode bože - mumlao je otežalim jezikom - nikada u životu nisam sreo iskrenije čeljade. Znam tačno kakve su mi tetka i verenica ali se ne bih drznuo da im to i kažem jer... stara ima nebrojene milione, a... verenica... Uh, verenicu mi je stara našla. Prokletnica! Hajde lepotice, pođi sa mnom... Vodiću te na jedno fino, skrovito mesto gde ćemo biti sami, mirni i...

- Izopačeni ste - govorila je s gađenjem - maknite se...

- Bože sačuvaj! Nisam. Sasvim sam normalan, kunem se, ali sam sad presrećan jer večeras ne moram da se vidim s Laurom.

- Ne zanimaju me vaše ljubavne nevolje. Pustite me da prođem, zaboga - pokušala je da ga odobrovolji - i trudite se da manje drugujete s Bahusom, bogom pijanaca.

- Zar me već i savetujete, lepotice?

- Koješta - skupila je ramena - ne savetujem, ne pada mi na pamet. To je samo opomena.

- Opomena?!

- Naravno! Ako ovako produžite, pomenuti Bahus... ako ste ikada čuli o njemu, potpuno će vas zarobiti.

Pijanac je snažno privukao, besomučno pripio usne uz njene i ljubio. Bacakala se i otimala iz ruku pijanca koji je sve snažnije privijao na svoje grudi.

- Bedniče - izvijala je glavu - pravi ste...

- Znam - mumlao je ljubeći je - rekli ste: bednik. Jesam, jesam... ali srećan bednik. Kao retko ko na svetu. Presrećan.

Izvukla se iz ruku pijanca i trčeci stigla do kuće. Zastala je i naslonila se na dovratnik, da predahne. Grizla je usne da ne bi zaplakala. Sve se u njoj bunilo protiv nasilnog pijanca.

Moram da se smirim - pomislila je. - Elena ne sme da primeti moje uzbuđenje. Zgrozila bi se i uplašila. Za ime sveta - huknula je - koje onaj momak? Kakav pijanac i drznik. Besposličar. Nekakav gospodičić, rekla bih po odevanju. Tatin sinčić...

Ušla je u malu dnevnu sobu, sestra je pogledala i spustila pletivo.

- Zašto si se toliko zadržala? - upitala je brižno. - Uplašila sam se da ti se nešto desilo usput.

Magda nije odgovorila. Sela je pored sestre i poljubila je.

- Bleda si, dušo - rekla je Elena. - Reci, šta je bilo tamo, šta ti se dogodilo? Znam, ne treba da kažeš. Sigurno je i ova preporuka za posao bila jalova, je li?

- Nije tačno. Sve je u najboljem redu, Elena. Bleda sam jer je put bio dug i... naporan. Nisam mogla da uđem ni u jedan autobus. Retko noću prolaze i prepuni su.

- Pa jeste - gledala je sestru ispitivački - ali ipak mi se čini da si nezadovoljna, rekla bih razočarana. Da li si se dopala staroj gospođi. Znam sigurno da jesi... Možda ona nije bila prijatna? Trebalo je da odbiješ, Magda, nije lako raditi za nekoga ko ti nije...

- Ne, zaboga - trudila se da govori ubedljivo - stara gospođa je vrlo mila. Slepa je, sirotica. Moja glavna dužnost će biti da joj čitam novine, romane...

- Da čitaš?!

- Da.

- Zaboga, Magda - vajkala se - zaboga i pobogu!

- Zašto si se uznemirila, Elena? Zar ima nešto lepše nego sedeti i čitati nekome ko voli da sluša? Radiću upravo ono što i ja volim i... zadovoljna sam.

- Zadovoljna - osmehnula se s gorčinom. - Nisi zadovoljna. Zar devojka s

diplomom pravnog fakulteta u džepu i poznavanjem četiri strana jezika, može da bude zadovoljna službom kod stare i slepe bogate žene? Fakultetski obrazovana družbenica?! Zašto me zavaravaš, Magda, kad znaš da ne verujem...

- Takvo je vreme danas, nema posla, Elena. Treba da vidiš šta se događa u berzi rada. Ovo je prva ponuda koju sam dobila posle toliko vremena. Iskrsnuće nešto bolje, videćeš. Ne brini.

- Da si samo htela da me poslušаш, ne bi se zaposlila, dušo. Ne smeš da budeš preosetljiva, čovek ponekad nešto kaže i ne misleći...

Magda je ustala i okrenula glavu da Elena ne vidi tvrd izraz njenog lica. Odmah zatim se okrenula i ponovo sela.

- Ne mogu više da živim u ovim uslovima, Elena - trudila se da govori mirno - i oduzimam deo nasušnog hleba tvojoj devojčici. Nemoguće je, Elena. Hoću da zarađujem, da ti pomognem. Dosta si ti za mene radila i pomagala mi da završim školovanje. Ne, nemoj da misliš da sam potražila posao jer mi je Gordon rekao da sam mu na teretu. Znam to i sama. Prijavila sam se u berzi čim sam se vratila sa studija, zaboga. A ti još uvek moraš da šiješ, pleteš, krpiš i vezeš za beli svet da bismo s Gordonovom zaradom preživeli. Imaš muža i dete, opterećena si preko glave.

- Neka je sve to tačno, ali ne mogu da se pomirim s činjenicom da devojka tvojih sposobnosti i kvalifikacija bude čitalac novina staroj i verovatno razmaženoj gospođi koja će izvoljevati ko zna kakve još usluge. Kakva je, sem što je šlepa?

- Izgleda tiha i ljupka osoba.

- Kad bi bar tako bilo...

Magda je koračala po sobi i najzad zastala pored prozora.

- Čudno da Gordon još nije došao.

- Radiće noću ove nedelje.

- A mala?

- Spava.

- Idem i ja da spavam, moram ujutru da poranim.

- Nisi večerala, dušo.

- Ne mogu, nisam gladna - osećala je još ukus i miris koji je pijanac ostavio na njenim usnama. - Muka mi je.

Elena je ostala zamišljena. Osećala je da se Magdi posao kojeg se prihvatila ne dopada. Pošla je u sestrinu sobu. Magda je već bila legla i ugasila svetlo. Prozori su bili otvoreni. Elena je sela na ivicu kreveta i gledala sestriño lice osvetljeno mesečinom.

- Nisi mi rekla još ponešto o uslovima u kojima ćeš raditi. Nemoguće je čitati ceo dan. Ni slušati, Magda. Jesu li ti rekli kakve ćeš još dužnosti imati?

- Za platu, koja nije loša, treba da čitam koliko gospođa bude želela; da

šetam s njom po gradu, parku, vrtu. Moram da je vodim jer je, rekla sam ti, slepa. Četvrtkom i nedeljom ću biti slobodna, što znači da ću dolaziti kući dva puta nedeljno. Mogu da ostanem i preko noći do devet časova narednog dana. Elena, priznaj da uslovi nisu loši niti je posao naporan.

Elena je dugo gledala sestru. Ustala je kad joj se učinilo da je zaspala.

Ono što se s Magdinim osećanjima zbivalo niko nije znao. Njena sestra Elena nikada nije ni posumnjala da Magda nešto krije od nje. Nije imala razloga, jer se Magda mučila i krila osećanja kojih se bojala, ali nije mogla da ih savlada.

Bilo je lepo, sveže jutro. Magda je ustala rano. Stajala je kraj prozora očekujući da je stara gospođa pozove. Posmatrala je park preko puta kuće i razmišljala. Nevoljno. Bila je zadovoljna poslom koji je radila ali ne i srećna. S gorčinom je pomislila da to što ljudi zovu sreća kao da beži od nje, trči ispred nje, začikava je svojom lepotom, pruža krajičak baršunastog plašta i otima joj ga nadohvat ruke. Nikada joj se sreća nije osmehnula i prigrlila u svoje čudesno okrilje. I topla sećanja iz ranog detinjstva, u krilima roditelja, bila su kao prekrivena maglom jer se njihovih likova nije sećala. Zapamtila je samo toplinu njihovog zagrljaja. Iskusila je delić sreće za vreme školovanja. Volela je da uči, da zna, da uživa u lepotama nauke, u radosti položenih ispita, u trijumfu pohvala koje su donosile rumenilo njenim obrazima, ali u suštini svoje ličnosti osećala je prazninu... Volela je pravne nauke, nalazila u njima ovaploćenje svog misaonog bića; želela da svoja znanja usavrši i posveti im jedan, onaj spoljnji deo svog življenja, ali čeznula je za ispunjenjem onog drugog, intimnog dela. Samo njenog.

Nekoliko dana posle upisa na fakultet upoznala je Gordona koji je bio na završnoj godini takozvanog trećeg stepena studija. Diplomirao je nekoliko godina ranije, zaposlio se u redakciji lokalnih novina i studirao dalje u želji da stekne titulu doktora pravnih nauka. Bio je deset godina stariji od Magde. Od prvog susreta počeli su da se druže, da izlaze s ostalim prijateljima sa fakulteta, odlaze na igranke. Odnosi su bili drugarski ali je Gordon izdvajao Magdu među devojkama, sedeo uvek pored nje, gledao je sa divljenjem, igrao samo s njom... Volela ga je i znala da i on nju voli iako o tome nikada nisu govorili. Na dan svečane promocije su se zagrlili, on joj je ljubio kosu i nešto šaputao. Učinilo joj se da joj govori o ljubavi. Ona je ćutala, glave priljubljene uz njegove grudi... Sutradan je rekao svima u društvu da je primljen u redakciju drugog lista za urednika. Od toga dana dolazio je ređe u društvo. Magda je izlazila i očekivala ga s radošću. Gordon je izostajao sve češće i, prestao da dolazi...

Starija sestra, Elena, nikada nije bila privržena školi. Završila je onih

nekoliko neophodnih godina osnovnog obrazovanja i posvetila se šivenju i ostalim ručnim radovima koje je volela. Radila je za robne kuće, butike i za poneku privatnu mušteriju. Jednoga dana Magda je došla kući vesela.

- Šta se dogodilo - upitala je Elena. - Da nisi izvukla glavni zgoditak na lutriji?

- Nisam - zagrlila je sestru - ali sam srećnija nego da sam dobila sve milione ovoga sveta. Položila sam ispite i sa ove cele godine.

- Živela, dušo. Sreća, kao i nesreća, nikada ne dolazi sama.

- I ja sam srećna, Magda - rekla je postidjeno - veoma srećna, prvi put u životu.

Magda se zagledala u sestru. Njeno lepo lice zračilo je srećom, crne oči sijale, usne se dobroćudno osmehivale.

- Da li da poverujem u ono što vidim u tvojim očima, Elena? Da li je moguće da si najzad...?

- Jeste, zaljubljena sam.

- U koga li si se zaljubila među ovim zidovima? - zakikotala se Magda. - Možda u domara, a? Je l' on, kaži brzo?

- Zaljubljena sam u fantastičnog momka, dušo.

- Znam, platonski - gledala je ispod oka - kao i uvek, je li?

- Nisam. Ne, nisam više sanjar da obožavam nekakve romantične tipove iz mitologije. Gotovo je s tim, Magda. Volim izvanrednog, kompletnog čoveka i on voli mene.

- I, šta sad? Hajde pričaj dalje. Gde si ga upoznala?

- Na ulici. Glupo, ali je tako. Prolazim pored te redakcije godinama kad idem u nabavku, nikada nisam ni pogledala ko sedi za mnogobrojnim pisaćim stolovima iza onih ogromnih stakala. Jednoga dana sam upravo tu zastala da u tašni potražim naočari za sunce, stavila ih, podigla slučajno pogled i susrela dva užagrena, dva zadivljena oka momka za stolom iza stakla. Zapetljala sam se kao ne kakva šiparica i produžila kući. Taj se "susret očiju" otada svakodnevno ponavljao. Naravno, prolazila sam i pogledala ga... I on mene, i sve me više privlačio... dok jednog dana - Elena je porumenela - jednog, u stvari jutra...

Magda je s radošću gledala sestru i pušila.

- Što si se postidela? - Magda se od srca smejala. - Šta se dogodilo tog sudbonosnog jutra? Hajde, napred seko.

- Pa, eto, toga jutra mi je Gordon prišao...

- Gordon?! Koji - učinilo joj se da će joj srce iskočiti iz nedara - koji Gordon?

- Gordon, doktor prava i urednik ovog lista u - zbunila se Elena - toj redakciji kuda prolazim... Što se čudiš, Magda?

Magda je mahinalno protrljala čelo, obrazi su joj goreli.

- Ne, ne čudim se - trudila se da mirno kaže. - Zanima me, pričaj mi.

- Predstavio se i rekao da mu se dopadam i da nikada nije toliko želeo da se približi ženi kao... Pa dobro... ne treba da ti baš sve ponovim. Znaš šta je kazao. Možeš valjda da zamisliš.

- Mogu - oteo joj se uzdah - mogu. Ipak pričaj.

- Nemam više ništa posebno da kažem. Sačekivao me je svakoga dana, docnije smo zakazivali sastanke predveče. Bilo je lepo, divno... I tako, pre nekoliko večeri me je upitao da li bih želela da se uzmemo. Nisam htela da mu odgovorim dok s tobom ne razgovaram. Nemamo nikoga nas dve...

- Ako se volite - prošaputala je - naravno da treba... Da li si sigurna - promucala je - da te zaista voli?

- Zašto bi želeo da se venčamo ako me ne voli, Magda?

- Da, tako je-gledala je kolutove dima od cigarete. - Zaista je tako, Elena...

- Zašto to tako tužno kažeš? - Elena joj je prišla. - Zar sumnjaš, ne veruješ da...?

- Ne - uzviknula je i zagrlila sestru - oduševljena sam, očarana, rođena moja.

- Ipak, znam da ti nešto nije pravo, poznajem te odlično, ali promenićeš mišljenje kad budeš upoznala Gordona. Videćaš da je onakav kakvog sam opisala i da me...

- Uverena sam, Elena - drhtala je u sestrinom zagrljaju - da je sve tako kako kažeš... Znam sigurno... Zato sam uzbuđena...

Kad je zatvorila vrata svoje sobe, bacila se na krevet i zaplakala. Šta je tada mislila i osećala niko nije saznao a i ona sama je svim srcem želela da zaboravi.

Nekoliko nedelja kasnije, Elena je zamolila sestru da pođe s njom na sastanak sa Gordonom.

- Volela bih da se upoznaš s njim - rekla je. - Mislim da je krajnje vreme.

- Čuj, da li je tvoj verenik Gordon Reynolds? Nekoliko puta sam pomislila da je možda on, i uvek zaboravila da te pitam da li se - lagala je Magda - zbilja takva slučajnost dogodila...

- Jeste, tako se preziva - Elena je radoznalo pogleda raširenih očiju. - Poznajete se?

- Studirali smo istovremeno. Istina, on je završavao doktorat kad sam ja bila brucoš... Prošlo je otada dosta vremena, više od tri godine ali... dobro ga se sećam, Elena.

- Čudim se da mi nikada nije rekao da te poznaje a zna da imam mladu sestru na studijama...

- Zašto se čudiš? Verovatno je smeo s uma tadašnju studentkinju prve godine. Sigurno je - trudila se da lažuci gleda sestru u oči - da je zaboravio i moj lik i moje ime... Dešava se, nije to ništa za toliku brigu koju vidim na tvom

licu. Hoću rođena, poći ću s tobom danas. Upoznaćemo se ponovo... je l' tako?

I pošle su. Magdino srce se grčilo dok su se približavale mestu sastanka na kojem je već stajao Gordon. Uspela je da se savlada i pogleda ga, osmehujući se. Gordonove oči bile su kao prikovane za njene. Svoju verenicu nije stigao da pogleda.

- Magda, devojko - rekao je kao bez daha - kad si se vratila? Zar si...

- Zdravo Gordone, momčino - uspela je da se srdačno osmehne. - Nisam se niotkuda vratila, tu sam gde sam i bila ali si se ti krio poslednjih godina. Svi smo iz društva mislili da si dobio premeštaj za Filadelfiju i zaboravio drugare s fakulteta.

Pogledao je najzad svoju verenicu i provukao ruku pod njenu mišicu.

- Gde si pronašla ovu devojku, mila?

- Pronašla je ona mene - nasmejala se - kad se rodila. Magda je moja mlađa sestra.

- Sestra?!

- Što se čudiš? - rekla je dobroćudno. - Rekla sam ti da imam sestru... Sigurno si zaboravio jer svi kažu da mnogo ličimo...

- Da, znam - govorio je otegnuto. - Uočio sam sličnost kad sam te prvi put ugledao preko stakla, mila. Docnije te nikada nisam o njoj pitao jer... jer si govorila da studira...

Nije dovršio misao, pogledao je ponovo Magdu i promrsio:

- A tvoj muž?! Zar si ga ostavila?

- Muž?! E, pa ti si zbilja zaboravio ko sam - sada se s tugom osmehnula. - Nikada nisam imala muža.

-Varaš se. Pamćenje mi nikada nije bilo jasnije nego ovog trenutka. Dolazio sam ređe u društvo kada me je Brjus Daning u mojoj tadašnjoj redakciji zamolio da ne dolazim svake večeri jer sam njegovoj "voljenoj devojci Magdi" neprijatan. Docnije je dolazio da se vajka jer si "ohladila" prema njemu i dosađivao pitanjima da li znam koga toliko voliš kad si prezrela i njega i njegovo bogatstvo. Nisam znao da mu odgovorim... Saznao je Brjus, samo nekoliko dana docnije kad je upao u moju kancelariju kao da ga je neko gurnuo s petog sprata, sav zaduvan i izbezumljen, mucajući da si se udala za nekakvog bogatog Nemca i otišla s njim...

- Koješta - i dalje se smejala gledajući ispod oka Elenu - kakvu maštu ima taj momak! Sačinio je čitav roman. Istina petparački, ali - spustila je pogled - dramatičan roman.

- Nije to ni mašta ni roman - prosiktao je - već podlost uvek nasmejanog dvoličnjaka Daninga. Znači, lagao je?!

- Da - rekla je naizgled mirno. - Ne znam samo zašto, zašto je upravo tebe o meni obaveštavao i... lagao.

- Imao je - pogledao je Elenu - imao je... verovatno neke svoje razloge...

Hoćete li da svratimo tamo - rekao je bez predaha - preko puta parka? Vrlo je prijatno...

Više nisu razgovarali. Sedeli su u malom salonu prijatne kafane u kojoj se igralo. Magda je očekivala da će joj Gordon još ponešto reći; objasniti pred Elenom razgovor koji su maločas vodili. Osećala se kao lopov. Uviđala je da sestri treba da kaže šta se zaista zbivalo između nje i Gordona ali se bojala, užasno se bojala da će takvo saznanje Elenu uništiti za ceo život. Gledala je Gordona, nije joj uzvraćao pogled. Razgovarali su o običnim stvarima, utroje. Elena je bila rumena, lepa i vesela kakvu je Magda dugo, dugo nije videla...

Magda je sedela za stočićem i gledala svoju sestru u zagrljaju s Gordonom na podijumu za igru. Posmatrala je njegovo lice. Bilo je zategnuto, napeto, kao isklesano u kamenu. Nijedan trzaj mišića, ni jedan pogled nisu odavali njegovo raspoloženje. Magda je bila u nedoumici...

Narednih dana Gordon je počeo da im dolazi u kuću. Magda je očekivala da će joj dati nekakvo objašnjenje o svojim postupcima i stvarnim namerama s Elenom kojoj su bili dužni da pojasne bar onaj deo razgovora koji je ostao onoga dana nedorečen a koji je, osećala je, Elena morala da primeti iako nije ništa pitala. Nadala se da će Gordon iskoristiti trenutke kada je Elena boravila u kuhinji pripremajući posluženje. Nikada ništa nije spomenuo. Kao da je već sve bilo rečeno. Završeno.

Trgla se i uspravila. Ramena su joj utrnula. Nije znala kad se naslonila na prozor ni kada se zaplakala, prisećajući se. Obrisala je lice i oči, protrljala ramena, oslušnuladali se gospoda probudila i ponovo se naslonila. Misli su nadolazile...

Elena i Gordon su se venčali jednog nedeljnog jutra i smestili se u stanu. Magda je ostala u svojoj sobi, Elena i Gordon u susednoj, preuređenoj za dvoje. I život je započeo u novim uslovima. Deset meseci kasnije Elena je rodila devojčicu Ninu.

Gordon je mnogo radio, danonoćno zauzet u redakciji i nedovoljno zarađivao.

Elena je i dalje šila, plela i vezla za mušterije da bi upotpunila porodična primanja.

Magda je provodila dane na fakultetu, noći u svojoj sobi nagnuta nad knjigom. Pripremala se za ispite na završnoj godini.

Diplomirala je sa najvišom ocenom. Predahnula je, bila je zadovoljna i istoga časa se pitala šta sad treba dalje raditi. Ona se u toku studija prijavila u berzi rada za bilo kakav posao ali, sem povremenog pranja prozora na javnim zgradama sa ostalim studentima, nikakav ozbiljniji posao nije mogla da dobije.

Sa diplomom u ruci, otišla je nebrojeno puta na berzu. Ništa nije dobijala. Nije bilo posla.

Magda je znala da bi sigurno dobila posao kad bi se obratila Brjusu Daningu, čiji je otac bio advokat sa vrlo razgranatim poslom; znala je isto tako sigurno da će joj Brjus reći da mogu zajedno da rade u očevoj kancelariji, kao braćni drugovi.

- Bogat sam i volim te od prvog dana kada smo zajedno započeli studije - govorio joj je uvek Brjus. - Zašto nećeš da zajedno nastavimo život i rad?

Nije htela da ide kod Brjusa Daninga ni ranije, a sada je bila sigurna da nikada neće otići. Ranije, dok joj se udvarao i trčao za njom bio joj je neinteresantan, ponekad i smešan u svojoj upornosti, ali sada, posle podlosti koju je učinio izmišljajući laži i prenoseći ih Gordonu, osećala je odvratnost prema tom bogatom i samouverenom vetropiru. Brjus je znao da ona voli Gordona, prećutno su svi iz društva znali; on je napravio čitave predstave pred Gordonom da bi njoj, Magdi, napakostio.

- *I to je bila nazovi ljubav* - pomislila je s prezrenjem - *u srcu i mozgu tog gospodičića. Osveta!*

Otišla je ponovo u berzu rada. Odlazila je svakodnevno, uporno se nadajući poslu ali se uvek vraćala kući praznih ruku. Eleni nije govorila da traži posao...

Najzad su joj ponudili mesto kod stare slepe gospođe. Stajala je pred šalterom u nedoumici. Mislila je na svoje ideale, na posao kakav bi želela da radi i za koji se spremala toliko godina. Suze su joj navirale a ona ih je zaustavljala da ne kapnu... Uzdahnula je, stegla vilice i prihvatila posao. Znala je da će joj svako drugo rešenje biti lakše od života pod istim krovom sa Gordonom i Elenom i zavisnosti od njihovih prihoda.

Pošla je kući ubeđujući sebe da je svaki početak težak i da ne treba biti pesimista; da će jednog dana ipak...

S takvim mislima je ušla u kuću i otišla pravo u svoju sobu da se presvuče i sačeka da i Gordon dođe. Mislila je da će Elena lakše prihvatiti njenu odluku da radi ovakav posao kad i Gordon bude prisutan.

Izašla je iz sobe kad je čula razgovor i zveket posuđa. Nije stigla ni da pozdravi sestru kad je Gordon namršteno pogledao, kao da je čekao pred vratima, i rekao joj da ne može da izdrži toliki napor na poslu i da se satire da bi izdržavao i one koji "pucaju od zdravlja i znanja a krađu bogu dane."

Magda je videla Elenine razrogačene oči, poluotvorena usta preko kojih je priljubila šaku da bi zaustavila krik, pognula glavu i vratila se u svoju sobu. Suze, sputavane celoga dana, grunule su neobuzdano. Brzo se pribrala, oprala lice nad umivaonikom u uglu sobe i pogledala se u ogledalu. Otvorila je prozor da bi na vazduhu nestali tragovi suza i crvenilo očiju. Nije htela da Elena vidi da je plakala. Ni Gordon.

Izašla je kad je Elena pozvala da sedne za sto. Bilo je vreme ručku. Odlučila je da tog popodneva ode kod slepe starice Lus Henderson...

Seli su za sto. Gordon je pogledao na tren i pogleda prikovanog za tanjir rekao:

- Žao mi je što sam ono maločas rekao, Magda. Premoren sam i ne znam šta govorim. Ne kontrolišem se. Da se nisi pojavila tog trenutka, izvikao bih se na Eleni. U stvari - podigao je glavu i pogledao - ne bih voleo da... se zaposliš. Tačnije, smetalo bi mi. To je i tvoje mišljenje, zar ne Elena?

- Upravo sam maločas htela da vam kažem da sam dobila posao.

- Nemoj, molim te - uzviknula je Elena - nemoj ići...

- Moram Elena, obećala sam i potpisala u berzi obavezu.

- Otkazi - rekao je Gordon žustro. - Hoćeš li da ja odem?

- Ne. Zaposliću se jer želim da radim...

- To ti nikada neću oprostiti - uzviknuo je. Nikada!

Slegnula je ramenima i pomislila da i ona njemu neće i ne može nikada da oprostiti što je poklonio veće poverenje lakoumnom, neiskrenom i slatkorečivom Brjusu Daningu kojega su svi kao takvog poznavali, nego njoj u čija osećanja nije smeo da posumnja kao ni u svoja sopstvena. Ako ih je imao.

Ćutala je, bilo je bolje ćutati. I uvek o tome ćutati.

Istoga dana je otišla da se predstavi starici Lus Henderson. Zadržala se dugo jer je gospođa spavala, morala je da sačeka. Potom je gospođa dugo razgovarala s njom, osluškivala boju njenog glasa, kako je svojstveno slepim osobama, pitala, pitala, pitala... Kad se kasno uveče vraćala kući doživela je neprijatnost s pijancem koji se čak nije postideo da kaže svoje ime: Džordž Konrad.

Sutradan je stupila na posao, preselila svoje stvari i nije se s Gordonom videla nekoliko narednih meseci. Nije ni želela.

Oglasilo se zvonce iz sobe starice Lus Henderson. Magda je skočila i potrčala u sobu. Nije bila srećna, ali je poslom i starom gospođom bila zadovoljna. Ulazeći u sobu nehotice je još uvek mislila na Gordona i njegovo uvek ozbiljno, gotovo namršteno lice. Otkada se oženio i došao u njihov stan da živi, Magda ga je videla nasmejanog samo kada je gledao dete ili ga držao u naručju. Lice mu je bilo izborano, kosa posedela. Volela ga je, nevoljno, ali ga je volela na nekakav čudan, neobičan način, bez žudnje i ne zamišljajući se u njegovom naručju, kao nekada. Osećala je potrebu za ljubavlju, ali potpunom, bez ograničenja. Samo bi tako mogla da sjedini život s nekim čovekom. Gordon se, u stvari - pomislila je stisnutih zuba - nikada nije izjasnio. Ona je njegovu ljubav osećala u dodiru ruku, u toplom pogledu, pokretu usana i po mnogim sitnicama koje može da oseti samo voljena žena. I ona je svoju ljubav na isti način kazivala, tada, na fakultetu i u društvu.

Ali - mislila je s gorčinom - sve je izmenjeno davno pre nego što je sreo Eleni. Moju sestru. Neko bi rekao - sudbina.

Stara gospođa se oblačila uz pomoć kućne pomoćnice. Kraj prozora je stajao muškarac leđima okrenut vratima na koja je Magda ušla. Pretrnula je. Bio je to pijanac koji je one noći napao na ulici. *Zar nevolje nikada neće prestati*, pomislila je. Prišla je starici ne gledajući ga. Mladić se okrenuo, odmerio Magdu i klimnuo joj glavom pozdravljajući je. Magdino srce je zadrhtalo i odmah se smirilo. Bilo je jasno da se Džordž Konrad ne seća ni Magde ni onoga što je činio u pijanstvu.

- Dobar dan, Magda - starica je osetila njeno prisustvo. - Pridite i pružite ruku mome sestriću, molim vas. Došao je najzad kući.

Pružila je ruku i pretrnula pri pomisli da pijanac možda živi u ovoj kući.

- Drago mi je - rekao je mladić - i molim vas, oprostite što vas tako uporno gledam ali ne mogu da se otmem utisku da se već odnekud poznajemo. Da li se varam?

- Ne sećam se, gospodine - rekla je mirno. - Mislim da se ne poznajemo.

- Jeste li sigurni - nasmešio se - sasvim sigurni?

- Jesam, gospodine.

- Neka bude - pomilovao je tetku po kosi - možda se varam. Ali se sigurno ne varam kad kažem da imaš vrlo lepu devojku pored sebe, tetka Lus.

- Znam, sine, iako ne vidim, volim da me ruže okružuju jer njihov miris i dah kao da mi vraćaju vid. Mnoge su me devojke u životu vodile u šetnju i čitale mi zabavne knjige; Magda je jedina pored koje vidim u mislima ono što mi govori jer i ona oseća ono što čita i produhovljeno opisuje šta vidi. Moje ime, Lus znači svetlost, trebalo bi da ga Magda nosi. Ona je moja svetlost.

- Divim ti se, tetka - Magdi se učinilo da momak govori iskreno. - Uvek si umela da kažeš pravu reč u pravom času.

Pogledao je Magdu. Trudila se da bude pristojna ali ga nije gledala. Sećanje na susret s njim, one noći, nanosio joj je miris i opori, kiseli ukus njegovih usana. Osetila je gađenje.

- Moram da idem, tetka - rekao je ljubeći staricu. - Svратиću večeras ponovo.

Magda je odahnula i pogledala ga. Mladić se poklonio nagnuvši se da bi joj šapnuo:

- Divna si, lepotice.

Prstom joj je podigao bradu i drsko je pogledao odlazeći.

Magda je prišla prozoru i širom ga otvorila ne bi li odagnala miris prokislog vina koji joj je dražio nozdrve.

- Magda, dođi, sedi pored mene - rekla je starica. - Hoću da te pitam da li dozvoljavaš da te tako oslovljavam?

- Kako da ne, gospođo - stavila je ruke na njene - biće mi drago.

- Vrlo si mlada, zar ne? Mogla bi da mi budeš... unuka.

- Nisam toliko mlada, gospođo - glasno se nasmejala. - Imam dvadeset i četiri pune. Nisam devojčica odavno.

- Za mene jesi. Ja sam se udala sa trideset i smatrala da sam požurila a u tvojim godinama sam još plivala u ludim vodama sanjalaštva - uzdahnula je - kao da sam znala da treba upijati svetlosti dana, sunca i meseca, zvezda i plavetnila morskih voda. Otimati od mraka. Priroda mi nije podarila decu, a vid mi je oduzela.,. Imam sestrića - uzdahnula je - jedino njega... i malo je reći da ga obožavam, iako mi zadaje mnogo briga.

Nagnula se nad Magdom koja je sedela na stoličici kod njenih nogu, kao da će joj poveriti nekakvu tajnu.

- Je li da je lep moj dečak?

- Nisam ga zagledala - rekla je mirno. - Da, moglo bi se reći da je... zgodan momak.

- Znam kakav je... videla sam ga poslednji put pre petnaest godina. Imao je tačno toliko godina, sad ima trideset. Ne znam da li sam ti rekla da je moj vid postepeno slabio godinama i najzad se naglo ugasio. Odjednom. Kao da si dunula u plamen svece. Džordž je sin moje najmlađe sestre. Sirotica je umrla kad je on ugledao ovaj prljavi svet... Svet gorčine - Magda je videla senke u praznom pogledu Lus Henderson - ispraznosti, bez ljubavi. Zato me brine moj Džordž... Treba da se oženi, da voli i živi u ljubavi.

Ućutala je, zagladila nervozno kosu i spustila ruku na Magdinu.

- Možda je sramotno ovo što ću ti reći ali moram, jer osećam da si dobra devojka i ne bih želela da... Hoću da te opomenem, Magda, želim da znaš da se moj Džordž... moj dečak, udvara svakoj ženi... Udvarao se i nasrtao na svaku od žena i devojaka koje su mi čitale... na čistačice, kuvarice. Ne znam šta radi van kuće, ali mogu da pretpostavim... kad je takav u kući. Zato te molim, Magda, da ne obraćaš pažnju i da se... čuvaš. Dobila sam o tebi najbolje preporuke i sa tvog fakulteta i s berze rada. Uverena sam da bi, i bez mojih opomena, umela da sačuvaš dostojanstvo i dokažeš Džordžu da sve žene nisu jednake i da ima i onih za čiju se ljubav treba boriti...

- Ne brinite, gospođo, poslušaću vas.

- Znam, znam sve o tebi Magda. Rekli su mi da si odličan pravnik i da si prihvatila ovaj posao dok ne nađeš ono što ti više odgovara, je li tako?

- Tako je, gospođo.

- Od sveg srca ti želim sreću i napredak, iako znam da nikada više neću imati pored sebe takvo čeljade... Dobro, izgleda da sam malo preterala u sebičnosti, je li? Hajde, hoćeš li da mi malo čitaš? Ne želim da mislim na dečaka Džordža. Našla sam mu dobru devojku, mirnu i postojanu, iz odlične porodice, ali... Čitaj dete, čitaj mi Servantesa...

Vreme je prolazilo. Magda je izbegavala susret s Džordžom kad god je bilo moguće. Jednog poslepodneva je izašla u baštu dok se gospođa Lus

odmarala i dremala. Ugledala je stasitu priliku Džordža Konrada u dnu bašte, pored ograde, sa psima. Nosio je razdrljenu košulju i pantalone zavrnutе skoro do kolena. Kosa mu je u neredu padala preko čela i očiju, bose noge su mu bile prašnjave, ruke je držao u čeljustima ogromnih pasa s kojima se igrao, kao da se rvao. Kad su psi ugledali Magdu, pojurili su prema njoj. Ukočila se od užasa nesposobna da se pokrene. Zaustavili su se kao ukopani na oštar Džordžov uzvik:

- Miran, Duks! - vikao je trčeći za psima. - K nozi Dari, ovamo! Dahtali su i psi i Džordž koji je čučnuo i prigrlio ih. Naredio im je da legnu na travu i nasmejano pogledao Magdu.

- Ova nevolja vas je mimoišla - izazovno je gledao - lepa devojkо. Da sam zakasnio s naredbom ovim divljacima, sad bih sa žalošću morao da viđam rane na vašem lepom telu... Što vas duže gledam sve mi se više nameće pitanje: odakle vas poznajem? Zar zbilja ni vi ne možete da se setite? Niste me ranije videli?

- Ne - rekla je ravnodušno polazeći u kuću - nisam.

- Sačekajte - rekao je istim glasom kao kad je naređivao svojim psima - moram nekako da dokučim, gde, gde sam vas video. Ovog trenutka sam gotovo siguran da sam bio sasvim, sasvim blizu vas ali ne mogu da razaznam kad, gde i kojom prilikom. Stanite, zaboga...

Nije zastala niti se okrenula. Džordž je pošao prema njoj ali je Magda već bila ušla u kuću ostavljajući vrata otvorena. Zastala je iza zastakljenih vrata i provirila kroz mali otvor na zavesama. Džordž je trenutak gledao u vrata stisnutih usana, besno slegnuo ramenima i pojurio. Istoga časa psi su skočili da, valjda, potrče za njim ali on se spotakao o njih i svom dužinom pao preko betonskog ivičnjaka. Magda je videla da se sklupčao od bola, čula lavež razigranih pasa i opazila da baštovan trči da pomogne mladiću. Postidela se svoje zlobe dok se slatko i od srca smejala gledajući Džordža kako se grči od bola.

Posle šetnje po parku s gospođom Lus, Magda ju je uvela u sobu za dnevni boravak. Džordž je bio zavaljen u fotelji.

- Gle, došao je zao duh - uzviknuo je. - Kao da ste me prokleli, devojkо. Ne sećam se da sam ikada onako glupo pao preko mojih sopstvenih pasa. Kakve to oči imate...?

- Kad već verujete u prokletstva, providenja i uroke - drsko se smejala - neka vam ta povreda i bol budu kazna koju, nadam se, nećete nikada zaboraviti.

- Pazi sad! Još mi i prkosite, zar?!

- Ja?! Taman posla - jedva je uzdržavala smeh - ne pada mi na pamet...

- E, pa neka sam proklet! Odakle si, do đavola izašla, devojkо?!

- Otkuda i celo čovečanstvo - prkosila je njegovom upornom pogledu. - Nema drugog prolaza za dolazak na svet.

- Ako je tako - začikavao je - onda je čovečanstvo stiglo pravo iz pakla.

Nije mu odgovorila. Mirno je pušila i milovala ruku gospođe Lus koja je zadremala na fotelji. Dala je rukom znak Džordžu da govori tiše.

- Ko vas je naučio da pušite - šaputao je - vaš dragi?

- Sama sam naučila.

- Reći ću tetki.

- Ne marim, recite.

- Znam sigurno da moja draga tetka ne voli da njene družbenice puše. Čak mrzi...

- Vaša "draga tetka" - rekla je podsmešljivo - koju volite koliko i svoju verenicu, gospodine. Na isti način i iz istih razloga. Tetku jer ima nebrojene milione, a onu drugu jer vam je "draga tetka" preporučila. Je li tako?

- Šta ste rekli?! Odakle vam odvažnosti da sa mnom na ovaj način govorite?!

- Ne treba mi nikakva hrabrost da sa sagovornicima govorim tonom kojim mi se obraćaju. Pretpostavljam da - govorila je sve podrugljivije - vaša eksekucija i ne zna pravo značenje reči koje označavaju odvažnost, hrabrost.

- Koga je to moja tetka uzela za družbenicu - namrštitio se, ne skidajući pogled s njenih očiju - smernu devojku ili...? A, ne! Vi niste odgovarajuća ličnost. Žena s takvim idejama ne može da ostane pored dame kakva je moja tetka!

- Vaša stara tetka, gospodine lažni moralisto, zaista je dama u pravom, vama nepoznatom smislu te reči i zna da bez vaše pomoći razlikuje ljude, njihove naklonosti, vrline i slabosti, koliko istinu od laži. Ja jesam savremena devojka i apsolutno svesno odgovaram za svaku svoju reč i svaki postupak i nikad, podvlačim - u njenom glasu bilo je ironije i prezira - nikada se nisam opila, niti sam se teturala ulicama kao poslednji ljudski bednik! Da li ste me razumeli, gospodine?! Smatram da imam ne samo dužnosti, nego i ista prava kao i svaki čovek ovoga sveta. A mnogo veća od ponekog muškarca. Prema tome, gospodine, da li pušim kao i da li jedem, zavisi isključivo od moje volje i odluke. Ako jednoga dana počinim kakvu glupost ili ludost, jer i ja sam samo čovek, neću se stideti da poslušam savet čoveka čije osobine mogu da poštuju, što ni u kom slučaju ne može da bude pijanac koji se povlači ulicama i baca se divljačkom snagom na prvu ženu koju sretne. Tako - rekla je kroz zube - u tome okviru vam je mesto i, ostanite u njemu!

- Gospode bože - uzviknuo je - sad znam gde sam vas sreo! Bio sam pijan kao ćuskija, ali se sećam, sad sam se setio ukusa i mirisa tvojih usana. Moram da te tako oslovim - pogledao je drsko - jer sam te ljubio... Je li - uneo joj se u lice - šta si radila po ulicama u ono doba noći? Zar devojka...?

- Vraćala sam se kući. Te noći sam prihvatila posao ovde...

- Prelepa si - šaputao je - divna. Voleo bih da budeš moja makar pet minuta.

- Sram vas bilo.

- Nisam mislio ništa loše - šaputao je gledajući uspavanu tetku na fotelji. - Evo, ako želiš, oženiću se s tobom.

- Poslednji čovek kojeg bih izabrala ili poželeva...

- Stani! Nemoj se nikada zaricati ni reći "s ovog izvora vode neću piti ma kako bistra bila. A ja ti sad kažem, Magda, videćemo...! Videćemo.

- Pretite li mi?!

- Ne. Samo opominjem.

- Smešna opomena od čoveka vaše vrste. One noći ste mi se isprečili na putu i nasrnuli jer sam bila utučena i iznenađena, nisam uspela da se odbranim, da vas odbacim kako dolikuje. Poneli ste se kao bednik dostojan samo prezrenja. Gadila sam vas se. A sad, kad poznajem vašu tetku, odvratni ste mi. Da sam ja vaša tetka...

- Šta bi učinila - gledao je izazivački - sem što bi se smejala dok se previjam od bola na betonu?

- Pre svega, ne bih ti dala ni prebijenu paru. Naterala bih te da ne samo gledaš, nego i da vidiš svet oko sebe i uočiš sličnosti i razlike. Naučila bih te da poraniš ujutru i odeš na posao i zaradiš sebi novac za opstanak. Šta ti znaš o nevoljama ljudi? Čime se ponosiš? Možda novcem svoje tetke? Nije te stid da trošiš novac koji je zaradio njen pokojni muž, niti se libiš da ga tražiš od slepe žene? Da li se to zove ponos? Gde ti je ostalo dostojanstvo? Zašto - oči su joj zasijale - ne pokušaj da nešto radiš s novcem koji uzimaš, da zaradiš i vratiš ga tetki koja ti ga je pozajmila? Zar si zadovoljan onim što ti daju? Milostinjom koja te čini zavisnim, bednim? Snažan si, mlad i zdrav, zašto ne učiniš nešto za čovečanstvo, ako ne za sebe? Zaradi poštovanje ljudi a ne prezir. Pokušaj da se prikažeš svom društvu bez novca... dobio bi nogu u zadnjicu jer novac je jedino što kod tebe cene. Probisveti kao ti. Žena sam, i spremna sam da celog života radim bilo kakav posao, pre nego da se vežem za čoveka ispunjenog slamom...

Džordž je sve upornije gledao i stiskao pesnice. Prišao joj je i poklonio se, dodirujući skoro pod svojom kosom.

- Hvala na uzvišenim društveno-moralnim savetima, samouverena mudrice. Od sveg srca ti želim da srećno skakućeš s posla na posao kada ti to donosi toliko radosti i da na svojoj životnoj stazici - trudio se da bude zajedljiv - što pre sretniš nekakvog zidarskog radnika tvojih snova i upadneš mu u zagrljaj.

- Hvala - šaputala je - mnogo hvala.

Ustala je i izašla. Lus Henderson je još bila zavaljena u fotelji i dremala.

Džordž je mumlao sebi u bradu:

- Šta je sve izgovorila, pobogu. Kakva drskost. Kao da sam ja njen sluga, a ne ona... Neće joj ovo proći tek tako. Ne zna ona na kakvu se dasku saplela! Presešće joj ovo, videće to čudo od devojke... Magda! Magda Braun. Hm!!

Slepa Lus Henderson se promeškollila i probudila. Džordž joj je pomilovao ruku. Osmehnula se.

- Čekao sam, tetka, da se probudiš - slagao je. - Hteo bih da malo porazgovaramo ako si raspoložena. Ako si umorna možemo i drugom prilikom.

- Ne, nisam umorna. Dremala sam jer znam da ću biti sama, da skratim vreme. Magda danas ide. Četvrtak je. Je li otišla?

- Ne znam - slagao je - mislim da jeste. Maločas. Gde si pronašla ovu devojku, tetka?

- Ovoga puta u berzi rada, i ne kajem se. Dosadile su mi one protuve svih boja i vaspitanja, s "toplim preporukama" raznih snobova plitkog znanja i uma. Uostalom - glas joj je dobio nešto oštiji naglasak - ti si ih, svaku ponaosob, dobro proverio i... upoznao, zar ne Džordž? Magda je devojka, što bi se reklo, van serije. Prianja uz mene, sviđa mi se njen stav, glas, toplina svake njene reči; osećanje za meru koje joj je očevidno urođeno, jer govori milo znajući moj nedostatak, ali nikada, nikada u njenom glasu nema prizvuka sažaljenja. . ni pokušaja da mi se dopadne, koji je svaka od dosadašnjih čitačica carski naplaćivala Magda je više nego skromna...

- Znaš li da puši?

- Ne, i ne interesuje me.

- Kako to sad odjednom? Mislio sam da prezireš žene koje puše.

- I pogrešio, dušo. I tvoja verenica puši, zar ne?

Ućutao je. Znao je da Laura puši, ali ga ona nije ni najmanje interesovala, što tetka nikako nije htela da shvati. Moraće, pomislio je, moraće da shvati da je Laura lepa, šupljoglava guska...

- Nažalost - produžila je Lus - Magda će me verovatno uskoro napustiti.

- Ona tebe - glas mu je bio zajedljiv u srditoj nemoći koje nije bio svestan.

- Zašto bi te...?

- Jednostavno zato što je šteta da pametna devojka sa diplomom pravnog fakulteta i položenim advokatskim ispitom u džepu, gubi vreme čitajući slepoj ženi koja ima para da kupi njeno vreme i njene oči. Upravo ja ću joj, preko svog advokata i drugih prijatelja, pomoći i otvoriti put u budućnost, sine.

- Advokat?! Advokat - ponovio je tiho - za ime sveta, zar je moguće?!

- Zašto se čudiš?

- Zar nije čudno... ako je tačno ono što kažeš, da je prihvatila posao čitačice kad je mogla...? Ha, mora se biti inteli...

- Imala sam vremena da proverim njenu inteligenciju za ovoliko meseci koje je Magda provela pored mene. Ona je veoma i svestrano obrazovana, govori nekoliko stranih jezika, poznaje našu i stranu književnost i vrlo verovatno daje i odličan pravnik što, naravno, ja ne mogu da prosudim, ali sve je to ravno nuli jer posla nema. Nema, mili moj dečače. Nisam ni ja taj problem poznavala dok nisam počela da tražim posao za Magdu a kako bi ga znao ti koji nisi nikada morao - trudila se da joj glas zvuči nežno - ni želeo da radiš? Nadam se - zbrzala se - da ćemo uskoro moći da slušamo Magdu Braun na sudskim tribinama.

- Koješta - prosiktao je - koješta, tetka...

- Zašto je mrziš, Džordž - upitala je žalosno. - Žao mi je da se ne slažeš s devojkom koju toliko volim. Šta ti smeta?

- Niti mi smeta, niti je mrzim, niti... volim. Sasvim mi je svejedno... Hoću da kažem, ja sam ravnodušan. Bila, ne bila... Sad idem, tetka. Treba da se nađem s prijateljima u klubu.

- Zar i ti ideš? Magda će doći tek večeras. Ima pravo da ostane kod sestre do sutra, ali uvek se vraća... Dobro sine, ali nemoj opet da dođeš... u izvesnom stanju... znaš da ne volim i da sam nesrećna kad čujem tvoj nesiguran korak i... gundanje.

- Neću, tetka, sigurno neću. Obećavam da ću doći na večeru. U poslednje vreme sedeljke, zabave, pijančenja nisu mi više zabavni. Osećam nekakvu ispraznost u... i bez... mislim, sve to više nema onaj sadržaj koji... koji mi se... dopada...

- Kad bi bar tako bilo, sine - rekla je tiho - bila bih... Lus Henderson je bila tužna, a bila bi sigurno srećna da je nekim čudom mogla da vidi potamnele, setne oči svog sestrića. Možda bi i poskočila od radosti, jer Džordž se nesvesno menjao poslednjih meseci. Doduše, odlazio je na pijanke, provodio noći menjajući lokale i žene ali je sve češće negde u sebi tražio uzrok zlovolji i dosadi koje su ga povremeno dovodile gotovo do ravnodušnosti prema svemu što se s njim i oko njega događalo.

Magdu je povremeno viđao i uvek je osećao nekakav grč u stomaku jer je, uprkos njegovom podrugljivom osmehu, uvek vladala sobom, pozdravljala ga i razgovarala kad je to bilo potrebno pred gospođom Lus, na način kome ni najzluuradiji kritičar ne bi imao šta da prigovori.

Nedelje su proticale. Život u kući Lus Henderson tekao je već godinama ustaljenim redom. Magda je s vremena na vreme odlazila kući i vraćala se gospođi Henderson s osećanjem tuposti i željom da što pre zauzme mesto uz njena kolena i čita joj.

Džordž Konrad je često provirivao u sobu svoje tetke, osluškivao razgovor ili Magdino čitanje, slegao ramenima kao da ga se ništa ne tiče i

bežao iz kuće bilo kuda samo da ne čuje i ne vidi devojkicu koja ga je uznemiravala svojom jednostavnošću i ravnodušnošću. Koristio je Džordž Konrad i svoju zloradost dokazujući sebi da je "siroto čeljade" moralo da provodi vreme učeći jer, kako bi ga inače utrošilo u svojim, verovatno besprizornim, sirotinjskim krugovima? Hvatao se Džordž u koštac i s dilemama kad se s večeri bezvoljno spremao za izlazak, primoravajući se da prekorači prag kuće i ode s društvom da ne bi "dotična Magda" pomislila da se pridržava njenih saveta izrečenih kao s advokatske tribine koju joj je tetka Lus predviđala. Ponekad bi, ipak, ophrvan pićem pomišljao da je "suva šteta" utapati svoje mlade godine u knjige od kojih je pobjegao s fakulteta, uveren da je primamljivije, lepše i veselije voleti u prolazu lepu ženu, puniti utrobu prijatnim tečnostima koje zamagljuje svest i prekrivaju život plastom bezbrižnosti... Nevoljno je zaticao sebe da u noćnim lutanjima zastaje pred izlozima knjižara gledajući knjige s kojima je samo kratko vreme drugovao na fakultetu; sećajući se, s nekakvom gorčinom u grlu, formule teorije relativiteta i zlohudog života njenog autora Ajnštajna... Hitro je odagnao takve misli iz pameti nesvesno se vraćajući pokretaču svojih uznemirenja, mrmljajući:

- Advokat... sirotica. U čemu su joj prošle najluđe godine? Umesto da se zabavlja, da voli i... bude voljena... Treba umeti koristiti život. Lepa žena, veoma, veoma lepa, ali - odmicao se od izloga knjižare - šta vredi kad je glupa... Imati diplomu fakulteta nije dokaz inteligencije. Naravno. Treba samo bubati. To može svaki glupak, ako hoće. Treba hteti, hteti, hteti... Nije uspevao da se otrese te reči sve dok mu nekoliko čaša jakog pića ne bi pomutile svest.

Jednog predvečerja Magda je pošla u grad da nešto kupi za gospođu Lus. Prolazeći pored jednog skvera videla je Gordona. Stajao je zagledan u mali osvetljeni vodoskok. Dvoumila se da li da mu priđe ili da pređe na suprotnu stranu ulice. Istoga časa Gordon se okrenuo kao da ga je neko nevidljiv udario po ramenu. Video je i pošao prema njoj. Gledali su se približavajući se. Magdi se učinilo da joj srce kuca pod grkljanom. Kao nekada.

- Kuda ideš - upitao je - poslom?

- Obavila sam ga...

- Hoćeš li da svratiš do kuće?

- Ne. Doći ću u nedelju na ručak.

- Dobro.

Magda ga je bolje zagledala. Bio je bleđ, uznemiren i .. lep.

- Jesi li bolestan? - rekla je nežnije nego što je želela - Bleđ si, imaš li groznicu? Drhtiš, Gordone.

Videla je Gordonov napor da se nasmeje i zategne usek među obrvama. Bio je zabrinut, videlo se.

- Nisam bolestan - promrmljao je - dobro mi je.

- Jesi li siguran?

- Svakako. Hajde, isprati me bar do kuće. Nismo odavno ovako šetali.

Pošla je pored njega Gledala ga je krajičkom oka ne okrećući glavu prema njemu. Srce joj je ponovo zaigralo i uplašilo je. I on je nju pogledao i osmehnuo se. Pored njegovih sivih, veoma izražajnih očiju kao da je otkrivao svet plamena; snagom volje zapretenog žara iz koga se oteo i prhnuo iz jezgra pritajeni, ugušeni tračak dima zaklanjajući vidike stvarnosti, sadašnjosti. Bio je nekadašnji Gordon, a ipak veoma različit. Osetila je neodoljivu želju da ga zagrlji i izmami njegovim usnama onaj blagi, dirljivi osmeh koji je lebdeo u njenim sećanjima. Ugušila je želju i pogledala niz ulicu. Uplašila se i ćutanja koje je, među njima dvoma, u studentskim danima bilo izražajnije od govora.

- Kako je Elena - upitala je, ne gledajući ga. - Je li dobro?

- Prilično dobro, ali je opet imala napade gušenja.

- Opet?!

- Da. Sve su češći i češći. Zato sam i zabrinut. Bojim se. Srce joj je postalo slabo posle porođaja. Kad dobije napad, ludim od straha jer ne mogu da joj pomognem, udahnuo bih joj svoj život, da mogu...

- Mučno, zbilja mučno. Zar ne možemo da joj pomognemo, Gordone? Možda da je povedemo u inostranstvo, kod najboljih...

- Ne bi vredelo, Magda. Znaš dobro da je leče najbolji kardiolozi, pothranjuju i održavaju srce i strahuju da će je, ipak, u jednom jačem kolapsu... izdati.

Nije ga gledala, osećala je bol u njegovom glasu i u svom srcu. Volela je Elenu i kao majku i kao sestru i kao jedino biće koje je imala na svetu. Nesvesno je stegla Gordonovu mišicu.

- Znam da je i tebi teško, ali sam morao ovo da kažem, Magda.

Stavio je ruku na njeno rame i kao pravdajući se rekao:

- Nisam želeo da odeš od kuće, Magda. Bio sam očajan onoga dana. Nevolje su me bile pritisnule sa svih strana. Izručio sam ih tebi u lice jer... jer je Elena suviše nežna i bolećiva da bih... Ne znam, zbilja ne znam Magda šta bih... šta ću učiniti ako ostanem bez nje? - bolno se osmehnuo. - Biću uništen. Bez Elene... neću postojati, Magda. Da si... da si ostala kod kuće sve bi bilo... i bilo je drugačije. Elena je hrabrija, veselija kad si tu... kad te vidi. Ne smem ni da pomislim šta će biti sa Ninom ako... ako ostane bez majke. Tako je nežna i slabašna bez obzira na svu Eleninu negu. Ne znam šta da ti kažem, Magda. Očajan sam. Zar ne bi mogla da... napustiš posao?

- Nisam do ovog trenutka znala da si toliko malodušan, Gordone i, veruj mi, čudim se. Elenino stanje nije toliko zabrinjavajuće i ne bi trebalo da i pred njom pokazuješ svoje zloslutne misli. Nije važno kako će biti tebi, meni... detetu. Važno je sačuvati Elenino zdravlje, pomoći joj da ne bude opterećena poslom i... i brigama. Jer, ona je bolesna, mi smo zdravi. . Zaposlila sam se upravo zato da olakšam vaš život, a i svoj, na neki način. Ljudima koji se vole

nije potrebna treća osoba u kući, zar ne? I još nešto, Gordone. Zar možeš da sumnjaš da bih sve napustila i pritrčala Nini i tebi ako... i kad bi bilo potrebno. Nemam nikoga osim Elene i vas dvoje.

Nije odgovorio. Čekali su i kada su stigli pred kuću.

- Zar zbilja nećeš da uđeš, Magda?

- Ne bih. Ne volim da se vraćam kasno.

- Samo na trenutak, nećemo te zadržavati. Elena će se obradovati. Hajde, uđi.

- Dobro, želim da vidim Elenu i Ninu, ali zbilja ne mogu da ostanem dugo.

Elena je izlazila iz sobe u kojoj je Nina spavala kad su Magda i Gordon ušli u stan. Obradovala se Magdi i zvučno je poljubila. Magda je zapazila da je primetno bleđa. Usne su joj bile modre, oči kao izbledele sa senkom nekakve gorčine koja je gasila u njima sjaj života. Za nedelju dana, koliko je prošlo od njihovog poslednjeg susreta, Elena se znatno izmenila. Magda se trudila da nijednim pogledom ne oda bol koji je osećala gledajući je.

Gordon je poslužio svima po čašicu konjaka posle čega je Magda ustala da krene, ali mala Nina se pojavila bosonoga na vratima sobe i potrčala Magdi u naručje. Prigrllila je Ninu, tepala joj ljubeći je i kad je podigla pogled susrela je Gordonove oči u kojima je, prvi put otkada je postao muž njene sestre, videla onu toplinu kojom je nekada davno, činilo joj se tog trenutka, ispunjavao celo njeno biće. Spustila je pogled. Osetila je kao da joj gomila mrava mili niz leđa. Kad je ponovo pogledala Gordona, stajao je za stolom nagnut nad Elenom. Magda je osetila radost, uveravajući sebe da je maločas Gordonov pogled pogrešno protumačila.

Kad je stigla u kuću Lus Henderson, čula je glasove u malom salonu. Nije imala želju da razgovara, otišla je u svoju sobu, sela i zagnjurila lice u šake. Gorko je zaplakala. Osećala je da Gordonove slutnje nisu bile bezrazložne. Sa Eleninog lika život je neminovno nestajao i ona, Elena, je to znala. Ta pomisao je Magdu užasno uznemirila. Kolebala se da još iste noći kaže gospođi Lus da više ne može ostati kod nje jer mora da bude pored Elene, ali je odustala od te namere zato što bi, možda, njena sestra posumnjala upravo u ono što je Magda htela da sakrije od nje: svoju zabrinutost za njeno zdravlje.

Dani su proticali. Leto i jesen su se smenili. Bila je zima s dugim noćima i magličastim, sivim danima. Vreme popodnevnog odmora Lus Henderson Magda je provodila u njenoj veoma dobro opremljenoj biblioteci. Te časove je ubrajala u najprijetnije u inače tihoj noći. Osećala se među knjigama nezavisnom, srećnom.

Jednoga dana je ušla u biblioteku želeći da čitanjem dobre knjige potisne

iz svesti misao na Elenu i njeno zdravlje. Prilazeći policama s knjigama videla je prekrštene Džordžove noge u fotelji pred kaminom. Telo i glava bili su zaklonjeni visokim naslonom sa izbočinama sa strane. Prva pomisao joj je bila da se vrati u svoju sobu; zatim je pomislila da momak verovatno spava i neće je primetiti; najzad je slegla ramenima pitajući se zašto bi prisustvo tog salonskog lutka trebalo da je omete u njenim namerama. Odlučila je da uzme knjigu i vrati se u sobu, iako će joj uživanje bilo umanjeno, jer je volela da sedi upravo tu, pored knjiga.

- Zdravo lepotice - promeškoltio se na fotelji. - Jesi li došla da mi praviš društvo?

- Zdravo - rekla je ravnodušno. - Došla sam da tražim društvo. Knjigu. Ako ti smetam, potraži neko pogodnije mesto da uljulkuješ svoju dokolicu. Ima dosta praznih... i toplih soba u kući.

- Gle - uzviknuo je smejući se ironično - sto mu gromova, gospođice družbenice! Teraš li ti to mene iz sopstvenog doma?! To već prelazi sve granice, lepa vilo, granice svih granica sveta.

- Ne vidim oko tebe nikakve granice - njen mirni osmeh dovodio je Džordža do ludila - a da ih ima i da ih se pridržavaš, našao bi sigurno i nekakav centar oko kojeg bi se okretao i kome bi težio. To bi bilo normalno...

- Vrlo lepo - trudio se da zadrži ironičan osmeh - baš lepo rečeno. E, pa da znaš da je taj moj centar ovde, preda mnom, i da smatram normalnim da se oko njega, pored njega i uz njega okrećem. Sviđa mi se tvoje društvo... nasamo.

- Zašto ne pozoveš svoju verenicu? Zašto ne odeš kod nje?

- Verenicu?! Da si živa i zdrava, devojčice, skoro da se i ne sećam kad sam je poslao do đavola. Tamo joj je mesto. Imam druge namere i drugu devojku kojom ću se oženiti.

- Je li? Baš dobro - rekla je tražeći knjigu s police - odlično.

- Zar te ne zanima ko je... ?

- Zasad ne, saznaću kad bude...

- Trebalo bi da te interesuje, devojko. Radi se o tebi.

- Za ime sveta - glasno se nasmejala - šta ti sve neće pasti na pamet u neizmernom plandovanju! Uplićeš, zaplīćeš, raspliceš koješta u besposlici, a imaš snage da izdržiš dva radna vremena dnevno. Zašto sebe obmanjuješ? Zar misliš da bi bilo koja devojka s bar malo "peska" u glavi vrtoglavo uletela u tvoje naručje i zaplivala s tobom loveći u mutnim vodama tetkine milione?

Skočio je sa fotelje, preskočio stolicu i stao pored Magde, unoseći joj se u lice. Magda je pretrnula. Nikada dotle nije videla toliko ljutine u očima nekog čoveka.

- Bićeš moja - glas mu je prigušeno treperio - kad-tad, Magda, ali ne prisilno, kunem se. Zaslužiću tvoju ljubav i... poštovanje ili me neće biti! Umreću bez tebe, devojko! Živiš u mojoj krvi, strujiš u žilama, pothranjuješ mi

srce i... gušiš me. Istovremeno!

Magda se nasmejala. Grčevito, ali se nasmejala.

- Nemoj da se smeješ - uhvatio je za mišice i prodrmao. - Nemoj devojko, vređaš me.

- Moram. Melodrame su mi uvek bile smešne. Blijutave. Sve što si rekao bilo bi svakoj ženi drago da čuje iz usta čoveka sa osobinama koje su tebi nepoznate, koja vetropir tvoje kategorije ne može da ima. Eto, zato se smejem. Sad me pusti i ne koristi se jedinom snagom koju imaš, ne dolikuje ti - rekla je prezrivo. - Nađi u sebi mrvicu dostojanstva i poštuj čoveka pored sebe, nasilniče.

- Istina je da ni sam ne znam šta ima u meni. Znam jedino da mi se komešaju želje; preko potrebna htenja da osetim sreću, stvarnu sreću, s ljubavlju žene kakva si ti, devojko Magda. Možda mi ne veruješ, možda sada ni sam ne verujem da je moguće postići takav unutrašnji mir i postojanost, ali nešto se u meni pokrenulo i kreće se. Boli, čupa i istovremeno me raduje i dovodi mi tvoj lik u san, u stvarnost. Šta je to, Magda? Ne znaš. Ja znam... i obavestiću tetku o tome, što pre.

- Gluposti.

Džordž je uzdrhtao od ljutine. Prišao je i snažno je zagrlio. Iščupala se i uzviknula:

- Ne dodiruj me! Ne interesuju me tvoje šuplje pokajničke izjave! Isto toliko su mi smešne i želje tvog prevelikog srca. Zapamti, gospodičiću, da nisam ovde tebi na usluzi i da te ne bih dragovoljno zagrlila ni da si jedini čovek na zemlji, ni da mi život zavisi od tvoje drage volje!

Istrčala je iz sobe. Knjiga koju je bila odabrala ostala je otvorena na podu.

Džordž Konrad je ostao ošamućen gledajući vrata koja je Magda s treskom zatvorila.

Došao je na večeru. Gospođa Lus je u susednoj sobi slušala radio. Magda je uvek prvo nju posluživala i pomagala joj oko jela. Sedeli su jedno preko puta drugog, ne gledajući se. Čitali su i jeli kao da se ne poznaju. Džordž je najzad tiho rekao:

- Magda, zar zaista ne bi pristala da mi budeš žena? Nikada?

- Molim te - šaputala je - ne započinji ponovo razgovor i pitanja koji nas ničemu ne vode. Ako već moramo da živimo pod istim krovom, zar ne bismo mogli da imamo podnošljive, manje dramatične odnose? Zašto si toliko uporan i sujetan kad znaš da nikada, nikada neću poželeti ni blizinu čoveka tvoje vrste. Pošteno sam ti to rekla nekoliko puta. Zaboga!

- Hoćeš li da postanem zidar - upitao je, bez želje da prikrije prizvuk ironije. - Samo reci, devojko.

- Nije bitno da li ćeš biti zidar ili bilo šta drugo. Čovek kao i građevina mora da ima svoje temelje da bi bio uspravan...

- Uveravam te da su temelji jedino što imam. Tetka mi je omogućila školovanje i vaspitavanje u najboljim ustanovama. Docnije, kad je trebalo da sam izgradim svoju građevinu, posustao sam i zalutao. Možda bi ti bila žena zbog koje bih pokupio ruševine, završio započetu zgradu i pokrio je krovom... mira.

- Opet prazne reči, pobogu.

- Nisu prazne, veruj mi.

- Za mene jesu.

- Zašto mi prkosiš, Magda?

- Ne govori besmislice, molim te. Zašto bih ti prkosila?

- U redu. Jednom ćeš ipak morati da poveruješ u ono što kažem.

- Čemu sve ovo vodi, Džordž? Zašto me ne pustiš da na miru pomažem tvojoj tetki i ulepšam joj život koliko mogu dok sam ovde? Zašto se neprestano uvlačiš i prsiš između mene i gospođe?

- Zato što ne pristaješ ni na jedan moj predlog.

Stisnula je usne, uzdahnula i pošla prema sobi gde je sedela gospođa Lus.

- Stani - isprečio se na vratima i šaputao - sačekaj, molim te.

- Ostavi me na miru, molim te, Džordž - mucala je. - Između nas nikada ništa nije bilo niti može biti. Razumi, nema ništa...

- Ima, ima Magda - nasmešio se - ima poljubac od koga mi još duša gori...

- Zar je to nešto?! Kad budem želela da zagrlim i poljubim muškarca i muškarac mene, biće to s ljubavlju, ne nasilno, gospodine moj.

Džordž se zajedljivo nasmejao. Zagrizao je gornju usnu.

- Hajde, molim te - govorio je stisnutih zuba - zar te do ovih tvojih godina ni jedan zgodan muškarac nije zagolicao? Nemoj reći da ne znaš...

- Zar si takvo vaspitanje dobio u tvojim "finim ustanovama", prostače? Gadiš mi se. Ne zaslužuješ ni prezrenje.

Snaznim udarcem je smakla ruku koju je držao na do vratku, ušla i sela pored slepe gospođe Lus.

Džordž je stajao još nekoliko trenutaka trljajući vrh nosa, malo zgrčenih usana koje su se razvukle u samouveren, podrugljiv osmeh.

Bila je nedelja. Magda je otišla kući. Na vratima joj je mala Nina potrčala u zagrljaj. S njom u naručju ušla je u sobu. Gordon i Elena su sedeli na divanu u sobi pored postavljenog stola.

- Zašto si se toliko zadržala, dušo - upitala je Elena. - Već sam pomislila da nećeš ni danas doći.

- Evo me, tu sam. Danas je gospođa Lus bila raspoložena za razgovor. Nisam htela da je prekidam. Sirotica, to je jedino što ima u životu: razgovor i slušanje.

- Dokle ćeš voditi računa o svima, samo ne o sebi, Magda? Slobodna si

bila još juče, je li tako? Zašto nisi...?

- Zato što me je zamolila da dovršim knjigu koju sam joj čitala. Nisam mogla da odbijem, iako sam želela da što pre dodem. Kako si ti, Elena? Zašto je krevet u sobi razmešten, jesi li ležala?

- Dobro sam - pogledala je Gordona letimično - samo malo malaksala. Proći će...

- Naravno da će proći - Magda se trudila da izgleda bezbrižno. - Pogledaj samo ovu lepoticu kako je umiljata i slatka. Zar pored nje čovek može da bude bolestan?

Magda je govorila i gledala Eleni. Bila je mršava, sivog lica i tužnih očiju. Gordon je gledao u razvijene novine, ali ih nije čitao, samo se trudio da tako izgleda.

Ručali su i pričali najviše s Ninom. Gordon je rekao samo pokoju nužnu reč, bezvoljno. Posle ručka je otišao u drugu sobu. Magda je skuvala kafu i donela je sebi i Eleni.

- Reci, Magda - rekla je Elena užurbano gledajući u vrata sobe u kojoj je bio Gordon - ako se meni nešto dogodi, hoćeš li da brineš o Nini?

- Šta ti je odjednom, pobogu sestro? Zašto govoriš gluposti?

- Nisu gluposti, dušo. Govorim ono što treba da kažem. U stvari okolišam, što mi nije običaj. Trebalo je da kažem: kad umrem...

- Elena - uzviknula je - jesi li poludela? Šta ti pada na pamet, zaboga? Hoćeš li da me oteraš ovim pričama?

- Ne, jedva sam čekala da dođeš. Imam o mnogo čemu da pričam s tobom a nemam mnogo vremena, veruj mi dušo. Ti si jedina koja može da me razume, a moram da kažem šta mi leži na srcu. Slušaj me...

- Zašto sad hoćeš da nam zagorčaš ove lepe trenutke, seko?

- Ja sam puna gorčine, dušo. Odavno.

- Zaboga, Elena, zašto?

Elenine oči su se napunile suzama. Nije ih brisala. Kotrljale su joj se niz lice.

- Bolesna sam, Magda. Smrtno sam bolesna. Ne verujem da ću još dugo izdržati. Znam šta znače pogledi lekara s Gordonom, znam i kako se osećam. Život ističe iz mene, Magda. To je istina i zato te molim svom dušom, ne srcem jer ono umire, da ne napustiš moje dete i... Gordona.

- Ali, molim te...

- Nemoj me prekidati. Došao je trenutak da ti kažem neke istine. Nisam bila toliko srećna koliko mi se činilo da ću biti kad sam ti poverila moju i Gordonovu ljubav. Ne - Magda je zaustila da nešto kaže, Elena je rukom zaustavila - nisam zbog toga ni kivna na Gordona niti mu bilo šta zameram. Činio je sve što je bilo u njegovoj moći da me učini srećnom i nije odgovoran što naši odnosi u braku nisu bili... kako bi trebalo.

Ne razumem... Bila sam uverena da si srećna s Gordonom.

- I bila sam...

- Zašto onda kažeš...?

- Kada sam upoznala Gordona - hvatala je vazduh otvorenih usta - bio je divan u svakom trenutku naših sastanaka. Nekoliko dana pošto me je zaprosio, sećaš se da sam i tebe pavela na sastanak te večeri, nešto je s njim počelo da se događa što ni do dana današnjeg nisam uspela da odgonetnem.

Magdi je zastao dah ali nije progovorila. Čekala je.

- Pomišljala sam da se, možda, pokajao što me je zaprosio iako je i dalje bio, ponavljam ti, izuzetno pažljiv, mio i... zaljubljen. Gordon mi je pošteno priznao, pre nego što smo počeli da izlazimo zajedno, da je imao jednu veliku ljubav i još veće razočaranje za vreme postdiplomskih studija, s mladom studentkinjom s istog fakulteta i... da je sve to preboleo...

- Dobro - trudila se da joj glas ne zadrhti - ne moraš dalje da pričaš o tome. Mogu da pretpostavim šta je posle bilo.

- Šta da pretpostaviš, Magda?

- Istinu, pobogu. Gordon i ti se volite, mnogo se volite, a samo vam je ponekad neki oblačak zamutio malo vidike, što nije strašno - nasmešila se ljupko. - Događa se, je l' da?

- Jeste, tako je - rekla je s pola daha. - Samo u tim trenucima su, verovatno, Gordonova ljubav i pažnja... zatajile.

- Znaš li - Magda je ustreptala ali je htela da proveriti da li sestra ne zna istinu ili je krije - ko je bila ta...?

- Ne - rekla je tiho. - Gordon nikada nije spomenuo njeno ime, a i zašto bi? Nemoj misliti da sam ikada osetila nekakvu ljubomoru. Ne - rekla je dobroćudno - devojka nije kriva ni odgovorna što je ovladala Gordonovim srcem dublje nego ja. Ona možda nikada nije saznala kakvu je ranu otvorila u Gordonovom srcu. Mlada, neiskusna a Gordon... ćutljiv. I tako, eto... Sada da se vratimo na ono najvažnije, dušo. Obećaj mi Magda, molim te dušo, da ih nećeš napustiti. Mila moja...

- Prestani, molim te - rekla je malo glasnije. - Neću da slušam te priče, Elena. Ne znaš šta govoriš i...

- Šta to govori? - Gordon je viknuo i došao iz susedne sobe. - Zašto, Magda, dozvoljavaš da se uzbuđuje govoreći... koješta?

- Ne uzbuđujem se, Gordone - ljupko ga je gledala - naprotiv, radujem se. Odavno želim da ovako, na miru razgovaram sa mojom sestrom. Magda se buni zbog nekih... gluposti, ne slušaj je, mili. Ona je uvek bila osetljiva na... sitnice - Elena se trudila da govori s osmehom. - Idi, odmaraj se Gordone. Umoran si...

Podozrivo je gledao svoju ženu, bacio pogled na Magdine zgrčene šake u krilu, zapalio cigaretu i vratio se u sobu.

- Magda - šaputala je - neću se smiriti dok mi ne obećaš da ćeš Nini zameniti... majku. Učini to za mene i... Gordona.

- Zašto za njega?!

- Nemoj da me pitaš, Magda, ono što i sama dobro znaš. Meni je bilo jasno još one prve večeri šta se s tobom dogodilo kad te je Gordon pitao gde ti je muž. Poznavala si ga s fakulteta i sigurno nisi mogla da mu priđeš jer je već voleo drugu studentkinju, je l' da? Ali, ti si ga volela i patila. Videlo ti se to na licu, dušo. Znam kako ti je bilo sve vreme u kući dok nisi završila fakultet, kao i da si otišla da radiš ono što ti nije posao samo da bi otišla iz kuće.

Magda je skliznula sa stolice i zagnjurila lice u sestrino krilo.

- Elena - šaputala je - nemoj više da govoriš, molim te. Čuće te Gordon.

- Ne brini, dušo. On nikada nije primetio šta se u tebi zbiva i neka tako ostane, molim te. Mislim da će tebi, Magda, biti lakše da i o njemu vodiš računa jer... jer ga voliš.

- Ćuti Elena, ćuti...

- Ućutaću ako mi obećaš...

Magda se opustila, kao da je zanemoćala. Trenutak docnije je otvorila oči. Ležala je na patosu. Elena i Gordon su bili nagnuti nad njom. Hitro je skočila, nasula čašicu konjaka i iskapila je. Odahnula je i pogledala sestru.

- Šta ti se dogodilo, Magda - Gordon je zabrinuto gledao.

- Jesi li se onesvestila? Da pozovem lekara?

- Ne, zaboga - uzviknula je Elena - kakvog lekara! Mazila se na mom krilu i skliznula na pod. To je sve. Magda je uvek volela da se mazi sa mnom. Nije majku zapamtila...

Magda je navlačila kaput. Elena je upitno pogleda.

- Obećala sam gospođi Lus da ću doći oko pet - slagala je. - Navratiću i sutra, Elena.

- Mislila sam da ćeš ostati preko noći, dušo...

- Moram da idem - rekla je nestrpljivo. - Doći ću sutra ranije. Poljubila je sestru i Ninu i izašla ne pogledavši Gordona. Pošao je za njom do kapije.

- Ako možeš, vrati se večeras, Magda. Elena je veoma loše. Nisam našao pogodan trenutak da ti kažem da je jutros imala težak napad. Lekar je jedva uspeo... Rekao mi je da ovakvo stanje može da traje dva meseca, dva dana ili dva sata. Ne može da se zna...

- Zar?! Gordone - zaridala je - ne smemo da stojimo tek tako i čekamo da... umre. Moramo odmah da...

- Ne može se ništa više učiniti sem čekati, Magda. Zato...

- Doći ću večeras, doći ću sigurno.

- Hvala, Magda.

Elena je spavala kada se Magda te noći vratila kući. Ostala je pored sestre,

sedeći na fotelji i gledajući je. Izgledala je loše. Tamni podočnjaci prekrivali su pola bledeg, gotovo belog lica.

- Lezi, Magda - Gordon je ušao u sobu - odmori se. Ja i tako sedim i pišem.

- Ne spava mi se. Gledam je kako mirno spava. Bleda je, ali mi se čini da će i ovaj napad prebroditi. Nadam se da...

- I ja se nadam. Mogu ti reći da odavno nije ovako mirno i ravnomerno disala za vreme spavanja.

Magda je bezvoljno klimala glavom. Smetalo joj je Gordonovo prisustvo. Činilo joj se kao da skrnavi čist, gotovo svetiteljski lik njene sestre u postelji. Izgledala je kao freska na zidu starog hrama, oslikana rukom mladog pastira nadahnutog lepotom nedostižne vlastelinke. Magda je želela da bude sama pored sestre, u sobi u kojoj su te noći komešala sećanja iz detinjstva, prva saznanja... Gordon nije otišao. Ostao je za stolom pišući sve dok svetlosti praskozorja nisu provirile kroz proreze roletni na prozorima. Tada se Elena probudila. Usne su joj bile modre, pogled sjajan, grozničav.

U osam izjutra došao je lekar da obiđe bolesnicu. Bio je zadovoljan, ali je naredio mirovanje.

- Danas ne idem na posao - rekao je Gordon. - Ostaću uz Elenu tako da, ako moraš, idi kod gospođe Henderson. Zamolio sam da mi odobre nekoliko dana odmora. Hoću da budem ovde...

- Želiš li da ostaneš sam pored Elene?

- Ne, ali ne želim da se i ti... žrtvuješ. Moraš da odgovoriš svojim obavezama...

- Mogu i ja da zatražim nekoliko slobodnih dana.

- Mogla bi i da napustiš posao, zar ne?

Prišla mu je i pokušala da privuče njegov pogled. Nije je gledao, okrenuo je glavu.

- Gordone, reci mi istinu, jedinu i pravu istinu.

- O čemu?

- Hoćeš li zaista da dođem i ostanem ovde, pored vas?

- Nikada nisam želeo da odeš. I nije trebalo...

- Morala sam.

- Je li to prekor?

- Ne. To je zaključak.

- Elena je, kao što vidiš, veoma loše. Ako misliš da... ipak, treba da ideš na posao, idi.

- A, šta ti misliš?

- Ako treba da te zamolim, evo - ovlaš je pogledao - molim te.

- U redu. Vratću se što pre mogu i... ostaću ovde.

Oproštaj sa slepom Lus Henderson bio je dirljiv. Magda se osećala kao da se oprašta od majke. Magda joj je rekla sve o Eleninom zdravlju, njenom strahovanju za muža i dete i svojoj želji da što duže bude uz sestri uzglavlje. Obećala je da će je posetiti čim bude mogla da se odvoji od sestre i male Nine. Gospođa Henderson nije mogla da se pomiri sa činjenicom da Magda prestane da bude njena družbenica zauvek, zato joj je rekla da će je čekati koliko god treba, jer želi da se Magda vrati kad bude mogla; za to vreme će se zadovoljiti čitanjem devojke koja je ispomagala u kući. Magda je obećala da će obilaziti slepu Lus što češće bude mogla... Džordža Konrada nije videla, izbegla je susret s njim. Vratila se kući još iste noći. Zatekla je Gordona u sobi pored Elenine. Sedeo je i gledao uspavanu malu Ninu. Svetlost sa stonove lampe osvetljavala je njegovu razbarušenu kosu na kojoj je Magda prvi put primetila poneku sedu vlas. Pozdravila ga je ćutke, klimanjem glave i ušla u Eleninu sobu. Mirno je spavala. Trudila se da intenzivno misli o nečemu da bi savladala san. Ipak joj je umor sve više sklapao oči. Trgla se, ustala i protegla se, stalno gledajući Elenin usnuli, smireni lik. Prišla je i osluškivala da li ravnomerno diše. Osmehnula se njenim lepim napućenim usnama, sela na pod i naslonila glavu na dušek pored jastuka na kome je Elena spavala. Lice joj je bilo sasvim blizu njenog. Kao nekada, pomislila je, kad je u zimskim noćima najviše volela da spava s Elenom i oseća njen topli dah na licu. Zadremala je s tim mislima. Gordon je provirio u sobu. Sestre su spavale... Pažljivo je prebacio Elenin šal preko Magdinih leđa i izašao iz sobe.

Probudio ga je bol u leđima. Izvio se i protegao, bio je zaspao nad stolom. Nina je mirno spavala u svom krevetu. Približio se vratima susedne sobe i provirio. Magda je još sedela na podu s glavom naslonjenom na Elenin jastuk i rukom prebačenom preko Eleninog prekrivača. Gordon se dvoumio da li da uđe. Bojao se da će ih uznemiriti. Gledao je Elenino mirno lice. Namrštio se, učinilo mu se da je to blede lice suviše mirno, usne kao da su malo istanjene i blago razvučene. Prišao je s druge strane kreveta i ovlaš je pogladio po kosi. I uzdrhtao. Čelo joj je bilo hladno. Hitro je uhvatio za ruke. Mlake, skoro hladne. Spustio je ruku na Magdinu, koju je bila prebacila preko Elene. Magda se trgla i unezvereno ga pogledala. Bio je izbezumljen, ukočen i nesposoban da progovori.

- Magda - promućao je - Magda, hladna je, Magda...

Magda je već bila skočila i priljubila usne na Elenin obraz.

Sumnje nije bilo. Elena je umrla.

- Umrla je - vrisnula je. - Čuješ li Gordone, umrla...

Zagnjurila je lice na Elenine grudi i zaridala prigušeno, plašeći se da će probuditi Ninu. Plakala je i nešto šaputala, naricala, milovala sestri nu kosu i lice i zaboravila da s druge strane kreveta stoji Gordon. Kada ga je pogledala,

osetila je kao da joj nekakva ruka steže grkljan. Gordon je stajao i ukočenim pogledom promatrao Elenu. Kao da je zanemio. Lice mu je bilo ispijeno, zategnuto, kao prevučeno belim krečom. Magda je ustala, obrisala lice nadlanicom i ponovo pogledala Gordona. Nije se pomakao, ni trepnuo. Osećala je da treba toga časa nešto preduzeti, učiniti nešto, ali nije znala šta. Sve joj se činilo potpuno besmisleno. Sve, sem Elenine smrti. Stegla je čelo šakama kao da je htela da pokrene misli, da se seti šta, kako i na koji način treba sad zakoračiti kroz ove sobe kojima je oduvek vladala, u kojima se smejala, cvetala i svenula njena Elena. Njena majka, sestra... sve na svetu. Obećala je da će zameniti majku Nini, pomislila je i uzdrhtala. Kako će reći malom detetu... Kako, kako? Da li će i ona zapamtiti samo majčin stisak i zagrljaj, bez lika, pitala se Magda i ponovo pogledala Gordona. Prišla mu je i stavila ruku na rame. Okrenuo se kao ošinut, privukao njenu glavu na svoje rame i zagnjurio lice u njenu kosu. Magda je osećala da Gordon plače, po trzajima ramena. Ruke su joj bile spuštene niz telo, nije imala hrabrosti da ga zagrlji iako je silno želela da s njim oplakuje Elenu. Njena tuga je bila jača od svakog drugog osećanja, Gordon je od tog trenutka za nju bio samo Elenin muž. Otac male Nine.

Sve se zbilo brzinom munje. Elena je bila sahranjena, mala Nina je ostala kod suseda; u stanu je bilo mirno, tiho kao da se dah smrti još uvlači u uglove i vreba u senkama i svetlostima koje su se smenjivale u prvom sumraku.

Gordon je satima stajao, naslonjen čelom na prozorsko okno sobe u kojoj je Elena umrla. Gledao je drum kojim su odveli Elenu do male kapele na kraju ulice. Osećao je prazninu, veliku i mučnu. Kupola kapele se videla s prozora. I, kao u nekom čudesnom nastavku, mislio je na Elenu i sebe na venčanju. Želeo je da se oženi sa njom. Bila je mila, tiha i lepa. Osećao je neodoljivu potrebu za ljubavlju, za ženom koju će voleti, koja će njega voleti i razumeti. Bio je uveren da će Elena biti ta žena, sve do trenutka kada je dovela svoju sestru na sastanak. Magdu. Da tada nije video Magdu i saznao za bestidnu laž Brjusa Daninga u koju je poverovao ponesen ljubomorom i povređenom sujetom, nežnost koju je osećao prema Eleni ostala bi čista, nepomućena osećanjem krivice prema njoj i odmeravanjem onoga što se u njemu kovitlalo, što je potiskivao i nije želeo da nazove pravim imenom: ljubav i Magda. A sad, sad je imao Magdu pored sebe. Magdu bleđu kao vosak, nesrećnu i uplakanu. Neutešnu zbog Elenine smrti. Magdu koju je voleo svim srcem; ljubav koju je želeo da ubije i rastrgne srce, jer nije hteo da je voli. Ne, sad ne. Magdu, ne... Sećao se divnih časova u večerima na fakultetu. Gledao ju je i divio joj se, slušao je kad govori i obožavao je, a da je nijednom nije čak ni poljubio. Suviše je mlada, mislio je, još netaknuta. Osećao je to u nežnom dodiru njenih prstiju, u bistrom, sjajnom pogledu, u prelepom čistom i nežnom osmehu. Neka takva

i ostane, bar još malo. Još malo... nije tada ni bio svestan koliko je voli. Svu žestinu svoje ljubavi osetio je tek posle prvih Brjusovih nagoveštaja, prvih intriga, kada je počeo ređe da dolazi i kada je svaki Magdin osmeh, bezazleno upućen bilo kom momku iz društva, sad je toga bio svestan, tumačio kao neverstvo i dokaz kojim je potkrepljivao laži Brjusa Daninga. I docnije kada mu je rekao i poslednju bestidnu laž o Magdinoj udaji, premestio se u redakciju drugih novina i nikoga o tome nije obavestio. Dugo su mu u ušima brujale podsmešljive reči Brjusa Daninga:

- Šta si zamišljao Gordone?! Zašto bi Magda Braun bila drugačija od ostalih siromašnih studentkinja?! Svaku od njih možeš da kupiš i strpaš u džep. Za male pare - cerekao se - baš tako, prijatelju. Pred tobom se pravila skromna i smerna a, kad nisi prisutan, bacala je vatrene poglede svojih lepih očiju svakom zgodnom momku i, naravno, prodala ih najbogatijem...

- Nije moguće - Gordon je jedva govorio. - Devojka kao Magda nije mogla da se tako...

- Nemoj da budeš naivan, Gordone - grohotom se smeja. - Sve je moguće! Gde živiš, čoveče?! Skini oreol svetice s glave te i takve Magde Braun. Čovek tvojih kvaliteta zaslužuje, valjda, pravu ženu i pravu ljubav! Ne bih ti je ni spomenuo da mi nisi prijatelj i da se nisam uverio i proverio da tvoj idol, Magda s prve godine fakulteta, ne zaslužuje ne samo tvoju ljubav nego ni tvoje prezrerije. Devojka s beskonačne trake, kako je lepo rekao jedan iskusan kolega.

- Nemoj, nemoj tako da govoriš...

- U redu - uzviknuo je uvređeno. - Kako hoćeš, Rejnoldse. Biće mi žao da budeš predmet podsmeha svih iz društva dok se izvesna gospođa Magda šepuri u "odeždi" najskupljih krojačica uz svog bogatog muža, ko zna gde u belom svetu. Mislim da ne bi trebalo ni da dolaziš izvesno vreme tamo, u društvo ako... ako imaš ponosa. To jest, ja sam te takvog zamišljao a, sad, tvoja je stvar da li ćeš s najviših grana intelektualca i muškarca pasti u... u kaljugu, brate. Nazovimo stvari pravim imenom. Pravnici smo...

Bio je ubedljivo, mislio je Gordon, kako je samo umeo da laže! A ja?! Ja "s najviših grana", kako sam mogao da poverujem, a da ne proverim...?! Zar Magda, zaboga?! Kako sam mogao?! Sujeta?! Verovatno. Samo je to moglo da moju najčistiju ljubav preobrati prvo u gorčinu, a docnije u beznadežnu ravnodušnost.

Godine koje su potom proticale činile su se Gordonu duge kao večnost. Bez početka i kraja. Bezlične. Sve do onoga dana kada je, pišući nekakav članak za svoje novine, njegovu pažnju privukla devojka koja je preturala po torbici pred staklenim zidom njegove redakcije. Devojka je ličila na Magdu. U prvi mah mu se učinilo da je Magda ali, kada je kroz staklo susreo njene oči, uverio se da nije Magda... Docnije, kada se zblizio sa Elenom, nije primećivao nikakvu sličnost i nikada više nije mislio o tome. Jer, zaista su bile toliko

različite da se fizička sličnost u Gordonovim očima gubila i izgubila, sve do one večeri kada su sestre zajedno došle... Tada je osetio čudan pritisak u temenu, kao da mu se zemljina kugla navalila na glavu. Magda, Elenina sestra?! Tog trenutka je uočio sličnosti i razlike među sestrama. Ostao je zapanjen Magdinim ponašanjem i veselošću; poražen saznanjem o Brjusovim lažima; ošinut sopstvenom nepravdom koju je naneo Magdinim sjajnim, nasmejanim očima u čijim je dubinama nepogrešivo video tugu kakvu je i sam osetio u tom jedinstvenom trenu. Uplašio se i nepravde koju je tog istog časa nanosio svojim mislima Eleni, nežnoj, predanoj, divnoj Eleni...

Odmakao se od prozora, zapalio cigaretu i ponovo se naslonio. Gledao je ulicu, ali više nije mislio. Ni o čemu. Osetio je ponovo istu, veliku i mučnu prazninu.

- Hoćeš li da popiješ nešto - upitala je Magda. - Možda kafu? Spremila sam...

Nije odgovorio, pošao je u dnevnu sobu i seo za sto. Oboje su ćutali, gledali kafu i srkutali je. Najzad je Gordon rekao:

- Kako misliš da nastavimo ovaj život, Magda?

- Kako moramo. Trebalo bi da... radiš, Gordone.

- Trebalo bi, da. Ne znam samo kako da se...? Sve što pomislim čini mi se bespredmetnim, šupljim. Bez smisla i cilja.

- Ne bi smeo tako da govoriš - rekla je mirno. - Imaš dete. Zar Nina nije mali, slatki, divan cilj za koji vredi živeti i raditi? Boriti se. Za nju vredi živeti.

- I za tebe... Magda - prošaputao je - i ti si... ovde.

- Za mene ne, Gordone - prigušila je uzdah. - Dovoljno sam samostalna da mi oslonac nije potreban. Zaposliću se...

- Zar ćeš nas napustiti - pobledo je - zar nećeš ostati da...?

- Zasad ostajem ovde sa vama - gledala ga je mirno. - To sam Eleni obećala... Docnije ću videti. Ne znam šta ću raditi, ali ću raditi.

- Da sam ti, Magda, znao bih šta bih.

- Znao bi? Šta bi radio?

- Ne pitaj me ako sama ne znaš.

- Ne razumem to.

- Dobro, možda je tako bolje, Magda.

Ustao je i izašao iz sobe. Nekoliko trenutaka docnije zatvorio je ulazna vrata. Otišao je. Magda je ostala zamišljena za stolom. Bila je zbunjena. Nije razumela šta je Gordon hteo da kaže. Ranije, u studentskim danima, razumela je svaki njegov pogled. Znala je unapred šta će reći, o čemu misli. Sad je sve bilo izmenjeno. I ona, i vreme, i Gordon. Sve.

Dani su prolazili. Nina se privijala uz Magdine grudi, igrala se i bila vesela. Tražila je majku, prihvatila tetkino objašnjenje da je otišla na daleki put i da je zato sad ona tu s njenim tatom i život je za malu Ninu bezbolno

nastavljen.

Magda je nekoliko puta bila da obiđe slepu Lus. Razgovarale su, Magda bi joj ponešto pročitala, popila s njom kafu i vraćala se kući. Gospođa Lus je bila zabrinuta za sestrića Džordža jer nije više bio razuzdan kao ranije, malo je izlazio i provodio mnogo vremena zatvoren u biblioteci. Mislila je da je bolestan.

- Nemojte zbog toga brinuti - tešila je Magda. - Da je bolestan išao bi lekaru, nije dete. Možda nešto radi ili... spa a u biblioteci - setiia se sukoba sa Džordžom. - Odmarao se tamo i ranije, viđala sam ga.

- Ne znam, dete, ali mi je sve to veoma čudno. Možda zato što se u poslednje vreme i sama osećam bolesnom iako lekari kažu da sam zdrava, možda zato više osećam potrebu da neko meni blizak bude uz mene. A, Džordž nije više pričljiv kao pre. Suviše je miran kada je sa mnom u podne i uveče za stolom. Ne priča, ne smeje se kao pre...

Krajem prve godine posle Elenine smrti, Gordon je jedne noći došao mimo običaja, kasno kući.

- Gde si zaboga - upitala ga je Magda prekorno. - Skoro će ponoć.

- Morao sam da ostanem u redakciji. Bojiš li se sama noću?

- Ne bih rekla da se bojim ali... nije mi prijatno.

- Izvini Magda, ubuduće ću voditi računa o tome.

- Koješta - uzvignula je - nisam dete. Navićiću se.

- Nećeš morati da se navikavaš... biću uvek tu... pored tebe. I još nešto bih hteo da ti kažem, Magda - uzdrhtala je od njegovog prodornog pogleda - samo te molim da me... razumeš. Mislim, naime, da bi trebalo da se zaposliš. Razmišljao sam mnogo o tome poslednjih meseci i uvideo da sam pogrešio što sam zahtevao da ostaneš... ovde sa... s nama. Ti si devojka i...

- Ne razumem te, Gordone.

- Hoću da kažem - bilo mu je neugodno - oboje smo mladi, naročito ti i...

- I šta?!

- Ništa, samo eto, svet je svet. Pretpostavljaju, pričaju koješta što...

- Što...?!

- Što mi smeta - rekao je žustro i stao uz prozor ne gledajući je - jer...jer...

- Jer, šta Gordone? Okreni se i pogledaj me - srce joj je zadrhtalo. - Izgovori misao do kraja. Šta ti smeta?

- Smetaju mi neistinite priče jer mi je žao što nisu istinite - rekao je odsečno. - Iskreno mi je žao, Magda. Sem toga, osećam se odgovornim i pred tobom i pred onima koji misle da smo...

- Oboje smo odgovorni samo pred nama samima, zar ne, Gordone? Oboje znamo da su priče proizvoljne i da nikada neće i ne mogu biti osnovane - glas joj je zadrhtao. - Nikada.

- Zašto, Magda? - prošaputao je. - Zar ne bi mogla...? Mislio sam da...

- U stvari, mislim da si u pravu - namerno je skrenula razgovor. - Treba da se prijavim i potražim posao. U kući i nemam mnogo da radim a... Nina bi već trebalo da ide u dečiji vrtić... Hoćeš li da večeraš? Spremljeno je...

Meseci su se nizali, život u kući tekao je nepromenjenim tokom. Gordon je mnogo radio, dolazio kući uveče i odlazio izjutra. Magda je s vremena na vreme odlazila u berzu rada da upita za posao, ali ga nije bilo. Bar ne onakvog kakav je želela. Odlučila je da sačeka pravi posao. S Gordonom se viđala za večerom i doručkom, razgovarali su o svakodnevnim problemima, Nininim potrebama kod kuće i u vrtiću i o vrsti posla kakav je Magda htela da radi a koji nije nalazila. O sebi samima nisu govorili posle one večeri. Magda je više osećala nego primećivala da je Gordon u više navrata hteo da započne razgovor ali ga je ona vesto izbegavala.

Jedne noći je došao ranije kući. Nina je spavala, Magda je u kuhinji pripremala večeru. Ušao je tiho, prišao joj i poljubio je u vrat ispod potiljka. Trgla se, naglo okrenula i pogledala.

- Nemoj to više nikada da učiniš, Gordone!

- Zar sam ti toliko odvratana?

Osetila je miris njegovog daha. Gordon je bio malo pripit.

- Ne, nisi mi odvratana - govorila je kroz zube - ali ne želim takve kontakte. To nije u redu.

- Za koga?

- Za svakoga i... za sve...

- A to je?!

- Elenina senka koja stoji i stajaće uvek tu, između nas.

- Ne spominji je, ostavi je na miru, Magda... Nemoj nikada više, Magda...

- Oprosti, Gordone - prošaputala je - nije trebalo da...

Izašao je iz kuhinje. Nekoliko trenutaka docnije sedeli su za stolom, večerali i ćutali. Posle je Gordon otišao u svoju sobu i zatvorio vrata. Magda je uključila televizor, gledala program, ali ništa nije videla ni razumela. Bila je uznemirena. Osećala je sve više onu potisnutu, vrelu nežnost prema Gordonu ali pomisao na bilo kakav fizički kontakt s njim bila joj je nepodnošljiva. Znala je da bi jedini izlaz iz ovakve situacije bio da napusti Gordonov dom ali je isto tako dobro znala da to neće nikada učiniti zbog Nine kojoj je bila potrebna i koju je volela kao daje zaista bila njeno dete. Kad bi bar dobila posao, pomislila je.

I Gordon je sedeo u sobi zamišljen i smeten. Voleo je i svakim danom sve više želeo Magdu. Podsvesno je odavno želeo da joj predloži ono što je smatrao normalnom posledicom svega što se dogodilo s njima pre njegovog braka s njenom sestrom; svesno je poslednjih meseci gradio vizije o životu s

Magdom, negovao nadanja koja su ga ispunjavala nekakvim mirom i srećom. Onoga trenutka kada je usnama dodirnuo kožu na njenom vratu, video njen užasnuti pogled i čuo Elenino ime, sve što je do tada mislio i zamišljao rasplinulo se kao pena isprane sapunice. Da li će ikada njih dvoje moći da premoste to što ih razdvaja i skupe snagu da spoje svoja međusobna osećanja, pitao se. Da li je takav obrt u životu moguć?

Nekoliko meseci kasnije, Magda je kriknula od zadovoljstva jednoga jutra kad joj je poštar doneo dopis iz berze rada u kome je obavestavaju da novootvoreno građevinsko preduzeće traži advokata za svoju pravnu službu; da su pođneli njena dokumenta i dobili odgovor od preduzeća kojim obavestavaju Magdu Braun da dođe na razgovor.

Hitro se spremila. Pomislila je da bi trebalo javiti Gordonu, ali je odustala. Možda je neće primiti, možda se njoj neće dopasti posao ili kolektiv ili... Neka, reći će mu uveče...

Zastala je pred zgradom preduzeća. proverila adresu na dopisu berze i ušla u dugačak hounik obložen mermernim podom i zidovima. Zastala je kod prvog šaltera. Rekli su joj da treba da ode kod direktora. Dečak koji upravlja liftom pokazao joj je vrata direktorove kancelarije. Pokucala je i ušla u malo predvorje u kome je za stolom sedela sekretarica, koja je preko interfona oglasila da je došla Magda Braun. Pokazala je Magdi rukom da može da uđe. Magda je nehotično stegla pesnice. Bila je uzbuđena i pomalo uplašena. Ušla je u prostranu i lepo uređenu kancelariju. Približila se pisaćem stolu pored kojega je stajao čovek. Netremice ga je gledala. Bila je zbunjena i pokolebana.

- Izvolite, sedite - rekao je čovek - i dajte mi tu cedulju. Magda je sela nesposobna da progovori od iznenađenja.

- U redu je, Magda Braun - nasmešio se - niste pogrešili, jesam Džordž Konrad, sestrić Lus Henderson. Pozvao sam vas...

- Da li je moguće - pomislila je Magda - Džordž, onaj mangup, pijanac... direktor ovakvog preduzeća? Kakve on blage veze ima s građevinarstvom! Ozbiljan, hladnokrvan, staložen...

- Ne sumnjajte više - primetila je da je i on ćutao videći njenu zbunjenost - ne varam vas, Magda. Zar sam se toliko promenio za nekoliko godina? Ne sećate me se?

- Da, sećam se - rekla je glasnije nego što je želela. - Zašto ste me pozvali? Ovde piše...

- Znam šta piše. O tom ćemo razgovarati za koji trenutak, ako mi dozvolite, Magda Braun. Sad bih hteo pre svega, da vam kažem zašto sam upravo vas predložio u uži izbor između mnogih kandidata za ovo mesto u pravnoj službi ovog akcionarskog građevinskog preduzeća. Iz zahvalnosti - osmehnuo se - i dubokog poštovanja prema vašem životnom stavu i

celokupnoj vašoj ličnosti. Ne treba da vam kažem, mislim da sam isprva osećao jak otpor prema, smatrao sam, samouverenoj devojci koja se drznula da meni... meni - osmehnuo se - i tako dalje... Nastavak vam je poznat, zar ne? Međutim, vi ste od samog početka u stvari budili moja uspavana osećanja za akciju i dotakli moju svest i volju da radim, učim i završim školovanje. Uspeo sam i radim. Zadovoljan sam i hvala vam, Magda Braun. Sad, da se vratimo na ovo što ovde piše. Smatram, a to sam rekao i svojim kolegama i saradnicima, da će vaša stručna saradnja doprineti razvoju pravne službe ovog mladog preduzeća a vaše osobine će podići njegov ugled u gradu. Pozivamo vas da budete stručni saradnik, advokat ove firme. Da li pristajete, Magda Braun?

- Ne znam šta da kažem - trudila se da govori staloženo. - Istina je da sam više nego iznenađena. Ne bih poverovala...

- Zašto? Zar niste upravo vi govorili o snazi volje?

- Jesam - osmehnula se. - Da toga nije bilo, ne znam da li bih preživela događaje koji su se zbili za ovo vreme.

- I ja, devojko. Ne znam šta se s vama događalo, ali ja sam se mukotrpno popeo - nasmejao se - do ove stolice. Verujete li?

- Svakako i... čestitam vam.

- Dobro, znači li to da prihvatate. ,?

- Ne znam. Ne mogu odmah da odgovorim. Zavisi od mnogih okolnosti.

- Mnogih?

- Da. Prvo i najvažnije što moram da rešim, je moja mala Nina koja je ostala bez majke. Sestra mi je umrla, obećala sam, a i želim, da se staram o njoj.

- Zar... dete nema oca?

- Ima, ali...

- Bolestan... nesposoban?

- Ne, ne ali...

Skupila je ruke na krilu. Bila je uznemirena. Ozbiljnost i određenost pitanja Džordža Konrada, čoveka čijem se vetropirastom ponašanju i ispraznom životnom shvatanju toliko puta podsmehnula, doprineli su da se oseti malo pokolebanom, nesigurnom. Njegov pogled je klizio s njenih zgrčenih ruku do njenih očiju brzinom strele i, najzad, usledilo je pitanje na koje bi u drugim okolnostima odgovorila sa ushićenjem:

- Zar ne biste voleli da radite u ovoj kancelariji, Magda? Možda bi vam bilo milije - video je u njenim očima kolebljivost - u susednoj? Recite, predložite... sad je trenutak za sugestije, pravna služba se tek organizuje. Želite li... posao? Ovakav?

- Svim svojim srcem - bilo je gorčine u njenom osmehu. - Upravo sam o ovakvom poslu godinama maštala, ali...

- Dobro - nije skidao pogled s njenog lica - nije nužno da nam odmah odgovorite. Razmislite... Da li možete kroz dva dana da nam odgovorite?

- Hvala vam, postaraću se, nadam se da ću uspeti da... Govorila je ne gledajući ga i ustala da pođe.

- Morate da žurite - i on je ustao - zbog... deteta? Hteo sam da vam kažem još nekoliko reči - osmehnuo se prilazeći joj - i da vam se ponovo zahvalim, ovoga puta na pažnji koju ste poklanjali mojoj tetki sve vreme otkada ste je napustili. Ona vas mnogo, mnogo voli i... čezne, iščekujući kada ćete joj doći.

- Da li ste me i zbog takve zahvalnosti pozvali u ovo preduzeće?

- Ne - rekao je odsečno - to bi bilo ravno sažaljenju koje mi ne pada na pamet kada je u pitanju diplomirani pravnik sa najboljim preporukama fakulteta.

- Kako je gospođa Lus? Nisam je obišla nekoliko nedelja.

- Relativno dobro, bar tako lekari kažu ali ona se žali da je malaksala i tako to. Dobro se tetka izborila... Propatila je mnogo u životu. A i ja sam joj - osmehnuo se - donosio prilično problema... na poklon. Pokušavam da joj sada nekako vratim bar deo ljubavi i pažnje koje mi je nesebično poklanjala celoga života... Da ne govorimo o novcu koji sam... proćerdao. Ne znam samo da li već nije prilično kasno.

- Nikada nije kasno za lepo i dobro, verujte.

- Mislite? Meni se čini da propušteno ne može uvek da se nadoknadi. Materijalno, da. Sve drugo... teško. Dobro je rečeno da u životu repriza nema... ili - pogledao je - vrlo retko.

Nije odgovorila. Pružila mu je ruku.

- Hvala vam - rekla je - i, molim vas, pozdravite tetku.

- Molim vas da razmislite dobro pre nego što donesete odluku, Magda.

- Hoću, svakako da ću... ali...

- Upravo sam hteo da vas opomenem zbog tog "ali" koje ste nekoliko puta pomenuli u vašim odgovorima. Odmerite i proverite sa svih strana. Ne bih želeo da devojci kakva je Magda Braun izigravam nekakvog savetodavca... baš ja koji sam dosta drugovao s Bahusom - nasmejao se. - Ali vas molim da dobro ispitajte da li... to što se krije pod tim " ali", zaslužuje vaše žrtvovanje.

- Razmisliću - porumenela je. - Sigurno ću...

- Znači, videćemo se kroz dva dana - držao joj je ruku - u isto vreme i na istom mestu, važi?

Klimnula je glavom izbegavajući njegov pogled i izašla.

Zatekla je Gordona kod kuće. Pogledao je popreko. Ovo je bio prvi put posle Elenine smrti da Magda izađe iz kuće, a da ga prethodno ne oba vesti.

- Gde si bila - upitao je suvo - do ovog doba?

- Dobila sam poziv za posao. Bila sam kod jednog od direktora.

- I, jesi li prihvatila?

- Nisam, nisam još. Dali su mi rok dva dana.

- Dva dana je malo ako tek treba da razmisliš i odlučiš da li želiš da radiš;

mного je, suviše je, ako znaš šta hoćeš. Pretpostavljam da ne bi tek tako odjurila tamo čim si dobila poziv da nisi imala određene namete. Logično, zar ne?

- Jeste. Međutim, s obzirom na naše uslove života, ne mogu sama da odlučim, Gordone. Treba mi tvoja pomoć.

- Zašto, Magda? Moje mišljenje znaš. Ja sam ti i rekao da treba da radiš. Nećeš se valjda, do kraja života žrtvovati za Ninu, mene i ovaj dom. Tvoj život treba da dobije sopstveni smisao - govorio je, ozbiljno je gledajući. - Godine prolaze...

Magda je nehотиčno prekrstila ruke na leđima i gnječila pesnice. Nije znala zašto joj ovakva Gordonova reakcija ne odgovara. Šta je očekivala, pitala se. Možda je želela da joj Gordon predloži da ostane u kući, da žive zajedno... da se uzmu jer on to želi... Ne, to bi sigurno odbila, ali je želela da on to kaže. Da kaže. Da, to je želela. To. Ali, zašto? Zato što je bio hladan, određen, nezainteresovan iako ju je, bilaje sigurna, voleo koliko i ona njega i bio zaplašen. Kao i ona...

- Da - najzad je rekla - prolaze godine...

Dva dana su protekla brže nego što je Magda želela. Javila se telefonom sekretarici Džordža Konrada i zamolila je da pita direktora da li može da je primi popodne umesto u dogovoreno vreme. Za protekla dva dana Gordon jedva da je progovorio koju reč sa Magdom. Odložila je sastanak u preduzeću da bi ga sačekala na ručku. Ninu toga dana nije odvela u vrtić, želela je da ostane kod kuće. Stavila ju je posle ručka da spava i stajala pored krevetića gledajući je. Ličila je na nju i na Elenu. Osetila je nežnost koja joj je mamila suze. Elenin lik se smenjivao sa likom male Nine. Suze su nezadrživo grunule, spustila se na prostirku pored krevetića i gorko zaplakala. Plakala je tiho, osećajući gorčinu koja joj se pela uz grlo.

Nije čula kada je Gordon ušao u stan, prišao vratima Ninine sobe i zastao. Trenutak docnije prišao joj je i povukao je za ruke da ustane. Iznenadila se, skočila i naslonila glavu na njegove grudi ridajući.

- Očajna sam, Gordi - nije ga tako oslovila od njegovog nestanka u studentskim danima - zbunjena i neodlučna. Šta da radim?

- Nemoj da plačeš, mila - čvrsto je prigrlio - ne plači...

Trajalo je samo trenutak. Njegov zagrljaj je oslabio, opustio je ruke i naglo izašao iz sobe. Magda je gledala za njim i ponovo sela na prostirku. Nina se probudila i skliznula joj u krilo. Zagrlila je.

- Neću - šaputala joj je - neću te ostaviti. Potrebna sam i tebi i... tvome tati. Iako - pomislila je - nikada nećemo biti... Nikada.

Popodne se javila Džordžu Konradu. Rekla mu je da ne može da prihvati posao zbog nepredviđenih promena u kući. Nije rekao ni reč. Samo je spustio

slušalicu. Magda je nadlanicom brisala suze, optužujući sebe što nije prihvatila posao koji je želela od prvog dana studija na pravnom fakultetu. Nije mogla. Nije znala zašto. Nije htela da zna...

Gordon je nije ništa pitao ni tada ni narednih dana. Život je u kući nastavljen istim ritmom kao do tada. Gordon je radio, odlazi i dolazio, kao da nikada nije bilo reči o Magdinom zaposlenju i njenom svakodnevnom odlasku iz kuće.

Prošlo je nekoliko meseci. Bilo je nedeljno zimsko poslepodne. Gordon i Magda su sedeli i čitali, mala Nina se igrala s lutkama. Magda je odložila knjigu i pogledala kroz prozor. Sneg se taložio na granama razgranatog drveta ispred kuće. Setila se slepe gospode Lus. Obilazila je nekoliko puta, ostajala uz njena kolena čitajući joj, pričajući. Delovala je svenulo u poslednje vreme. Nije se žalila, ali njen život je kopneo.

Lus Henderson je znala da je Magda odbila posao kod njenog sestrića i pitala je Magdu zašto je tako postupila. Magda joj je ispričala svoje dileme izbegavajući da u razloge, zbog kojih se odrekla poziva, unese osećanja kojih se odricala, koja nije želela, a ipak im je sve podredila. Nije htela, nije mogla da govori o Gordonu.

Jednom prilikom dok je, naslonjena na kolena gospođe Lus, čitala, osetila je da joj nešto klizi niz vrat. Pogledala je slepu Lus, držeći ogrlicu koju joj je ona stavila oko vrata.

- Šta je ovo - nasmejala se - ogrlica? Za mene?

- Za tebe, dete. Pogledaj je pažljivo i reci šta misliš.

- Divna je, gospođo, prelepa je. Nikada takvu nisam videla.

- Nisi ni mogla, Magda. Moj muž ju je sam nacrtao i dao juveliru da napravi, u vreme kada sam počela da gubim vid. Govori mi šta vidiš, dušo. Volim da se setim bljeska koji je taj privezak od kristala izazvao u mojim osiromašenim očima, još tada.

- Lanac je isprepleten zlatnim karikama. U ponekoj je ugrađen mali kristal. Kakva divna izrada - divila se Magda. - A tek privezak! Kao da iz njega sijaju i prelamaju se sve boje spektra. Izuzetno je, zbilja, izrađeno simbolično, kao plamen.

- Zar ništa više ne vidiš, dušo? Okreni privezak prema svetlu.

- Zaista - uzviknula je Magda. - Kako je ovo reljefno urađeno! Sa svih strana se čita vaše ime. Božanstveno.

- Nije ime, dušo. Dobro si zapazila simboliku plamena a "lus" je ugravirano malim slovima, je li tako?

- Da - prošaputala je Magda ganuto - lus: svetlost...

- Imala sam divnog čoveka, Magda. Ulivao mi je nadu, nisam osećala težinu svoje nevolje dok je bio pored mene. Njegove oči bile su i moje. I uz tebe se tako osećam, Magda. Hoću nešto da ti kažem ali me, molim te, nemoj ni

prekidati, ni posle komentarisati ono što sam rekla. Slušaj i čuti: volela bih da, kad umrem, stojiš s Džordžom nad mojim odrom i nosiš ovu ogrlicu. Niko se još nije vratio s tog puta bez povratka da bi nam ispričao kako je i da li postoji nešto što zovemo čovekova duša. Ali, ako nekim slučajem zaista ostaje nešto neopipljivo što pobeđuje materijalnu smrt, možda nekakav fluid koji lebdi negde nad beživotnim telom, onda ću u svom poslednjem boravku na zemlji osećati da je moj muž uz mene, s ogrlicom koju ćeš ti nositi. Eto, samo sam to htela da kažem. Povedi me sad da se malo odmorim.

Magda nije slutila da je to bilo poslednje viđenje sa slepom Lus Henderson. Nisu joj javili kad je umrla. Na dan sahrane baštovan je doneo Džordžovo pismo, u kojem je obaveštava o sahrani. Napisao je da je Lus Henderson umrla u snu. U toku popodneva.

Stajala je pored Džordža nad odrom, na groblju. Nije mogla da plače. Kroz misli su joj stalno prolazile one čudesne reči slepe starice prilikom poslednje posete. Nehotice je dodirivala ogrlicu iako je znala da je smrt, kraj. Činila je to, ipak, iz pijeteta prema starici koju je zbilja volela i... žalila.

S Džordžom nije razgovarala. Samo nekoliko nužnih reči. Ni on nije imao volje da govori. Stajao je pored Magde, provukao ovlaš ruku pod njenu mišicu i čutao. Magdi je bilo jasno da je i njemu Lus Henderson rekla svoje želje i zato je mirno stajala i osećala toplotu njegove ruke na mišici.

- *I on je sam* - pomislila je. - *Nema nikoga kao ni ja... ni Gordon. Usamljenici smo svi. Svi.*

Rastala se od Džordža na groblju. Ponudio je da je odveze kolima do kuće. Nije htela, želela je da hoda, da čuje škripu snega pod svojim nogama, da diše punim plućima, da oseća da postoji. Da živi...

Prenula se. Zvono na ulaznim vratima se oglasilo. Pogledala je Gordona upitno. Slegnuo je ramenima. Nina je skočila veselo i uzviknula da hoće da otvori vrata. Magda joj je klimnula glavom i gledala za njom. Trenutak kasnije Nina je viknula:

- Maga, Magice tebe jedan čika zove. Dođi.

Utrčala je u sobu, za njom je ušao i ostao kod vrata Džordž Konrad. Magda je skočila sa stolice i prišla gostu. Gordon je ustao i iznenađeno gledao visokog tamnoputog čoveka krupnih crnih očiju, gotovo arapske lepote.

- Džordž Konrad - rekla je gledajući Gordona - jedan od direktora građevinskog preduzeća, a ovo je moj zet Gordon Reynolds. Izvolite, sedite - rekla je snobljivo. - Jeste li šetali ovuda? Nisam vas očekivala...

- Hteo sam odavno da vas posetim, naročito posle tetkine smrti ali sam se kolebao i nisam želeo da vas uznemirim. Nadam se da ćete mi oprostiti ovakav prepad - obratio se Gordonu. - Obećavam da vam neću dugo smetati.

- Ne smetate - uzviknula je Magda gledajući prekorno Gordona - ni

najmanje. Upravo je vreme za kafu.

- Ovo je, dakle, razlog zbog kog niste došli da s nama sarađujete - Džordž je milovao Nininu kosu. - Lep razlog, moram da priznam, ali - pogledao je Gordona - čudi me da vi niste uticali na Magdu da se prihvati posla na kome bi veoma brzo ne samo napredovala, nego i izgradila, dopunila svoja znanja.

- Nisam hteo da se uplićem u njene odluke, gospodine. Ne volim ni da savetujem, ni da delim odgovornost sa drugima. Magda je sama odlučila i odgovorna je samo pred sobom za ono što čini.

- Šteta - gledao je Gordona ispod oka - zbilja šteta da devojka kakva ste vi, Magda, ostane kod kuće i bavi se poslovima koje može da radi neobrazovana žena.

- Tako sam odlučila...

- Odlučila ili želela, Magda?

- Nisu želje uvek najvažnije - rekla je tiho. - Postoji ponekad nešto jače, jače i od samoga čoveka. Hteo on to ili ne.

- Nekada sam i ja tako mislio - osmehivao se gledajući je - i možda bih i danas bio zaslepljen onim što sam mislio da je sadržaj života, da se nisam jednog popodneva u razuzdanosti spotakao o svoje pse, pao licem u blato i izazvao radostan smeh posmatrača skrivenog iza zavese. Ne slažem se sa vašom odlukom, Magda.

Gordon je držao Ninu u krilu i primetio nežan pogled Džordžovih crnih očiju, upućen Magdi, dok je govorio. Bio je uveren da je taj Džordž Konrad zaljubljen u Magdu i nije mu se dopadao. Razgovarao je preko ramena sa njim dok je Magda u kuhinji pripremala kafu. Kad je ustao i krenuo, Gordon je ostao u sobi, Magda je Džordža ispratila do ulaznih vrata. Bilo joj je neprijatno Gordonovo ponašanje, zato je s Džordžom sišla do ulice. Zaustila je da opravda Gordona kad joj je Džordž pružio ruku i rekao:

- Nisam došao u posetu, Magda. Trebalo mi je dugo da se odlučim. Morao sam da saznam, morao sam da vidim čoveka oko kojeg se okrećeš i... kojeg voliš. Sad znam.

- Džordž - uzdrhtala je - šta to govoriš?

- Grešim li? Zaboravljaš da oči koje vole vide više nego druge. Treba li da ti kažem da te volim? Nemoj reći da ne znaš, Magda. Možeš reći da sam idiot i sve što hoćeš, i bićeš u pravu jer ne znam šta mi se dogodilo kad sam te prvi put video... Znam samo da sam luđački radio, učio, borio se, trpeo posledice koje donosi alkoholizam, jer sam bio pijanac. Muka sam se namučio da bih stigao do tebe, da bih mogao da te uzdignuta čela pogledam i kažem koliko te volim. I - skupio je ramena - dobio sam zauzvrat... saznanje da voliš drugoga. Je li tako Magda Braun?!

- Volela bih - šaputala je - da mi budeš drug, Džordž. Dobar, iskreni prijatelj....

- Jesam i biću uvek čovek na koga možeš da se osloniš za sve u životu. Iako to nije ono što želim, Magda. Idi sad, hladno je.

Magda je stajala stisnutih usana.

- Voliš ga mnogo?

- Ne znam, Džordž.

- Ne znaš?! Sigurno si ga volela i kad si...

- Jesam, svim svojim srcem i... bićem. Ali... oženio se mojom sestrom.

- Sestrom?! Znači volela si ga pre...

- Da. Volela sam ga - zagrizla je usne. - A posle njene smrti... Ne znam, ne znam Džordž. Zbunjena sam, neodlučna i toliko bezvoljna da dopuštam da me život nosi bilo kuda. Ne ispituj me, neću znati da odgovorim. Ne pitaj me, Džordž. Idi, idi sad, i ne osvrći se za mnom. Zalutaćeš.

- Hoćeš li da mi nešto obećaš?

- Ne, jer sigurno neću ispuniti. Idi - blago ga je gurala prema ulici. - Idi svojim putem.

Džordž je pružio ruke i snažno je prigrlio. Nije se otimala, bezvoljno je stajala uz njega.

- Magda, mila devojko, šta se dogodilo sa tobom? Šta te je toliko uzdrimalo, šta je izmenilo tvoju ličnost, koje ukrao zvonki osmeh Magde Braun?

- Pusti me, Džordž, molim te, ne gubi vreme sa mnom. Sve je tako kako jeste i ne može se ništa učiniti. Najmanje ja mogu. Nemam snage - pogledala gaje tužno. - Možda ne želim da je imam, ne znam... jer, verovatno ne želim da znam, ne želim ništa da izmenim. Ne želim analize ni svog... ni tuđeg ponašanja...

Privukao je, naslonjen na unutrašnju stranu kapije, spustio glavu bliže njenoj.

- Ulicu ti svoju snagu, mila. Ne boj se života. Naučiću te da vratiš veru u život - pogledao je. - Vraćiću ti dug - osmehnuo se - jer ti si mi dala svoju veru i - približio je usne njenima - ostala bez nje. Moram da te poljubim, mila. Moram...

- Nemoj - okretala je glavu - nemoj Džordž, molim te. Nemoj me prisiljavati jer ću učiniti sve što želiš... Ne iz ljubavi... ne, iz bezvoljnosti... a to... to nije pošteno.

- Volim te, Magda - govorio je ljubeći je. - Silno te volim. Imam ljubavi za oboje, imaj poverenja u mene, mila.

- Dosta, Džordž - izvijala se iz njegovih ruku - pusti me i idi. Ne muči me...

Otrgla se i otrčala uz stepenice.

Utrčala je u stan bez daha. Džordžov poljubac, ma koliko ga nije želela,

uznemirio je. Bila je željna ljubavi i uplašena tim saznanjem. Pobjegla je od Džordža zbog straha da će je želja savladati, da će zagrliti i poljubiti tog lepog, snažnog muškarca koji govori o svojoj ljubavi. Ušla je u sobu zajapurena i susrela Gordonove upitne, uplašene sive oči prikovane za njene. Nina je dremala u njegovom krilu. Milovao joj je kosu.

- Ovaj čovek je zaljubljen u tebe - šaputao je kroz zube. - Do ludila, Magda.

- Znam - spustila je zbunjeno pogled i ponovila - znam.

- Znaš?!

- Da. Zašto Nina drema? - brižno je gledala dete. - Nikada ne spava u ovo doba. Daj mi je, preneću je na krevet.

Nina se promeškolljila i počela da plače. Magda nije ni stigla do njenog kreveta kad je dete počelo da povraća i odmah zatim je zaspalo. Magda je presvukla, Gordon joj je pomagao, ali je Nina mlitavo ležala i prigušeno ječala.

- Šta joj je odjednom? - šaputala je Magda uplašeno. - Do maločas se veselo igrala i brbljala? Treba da zovemo lekara, čini mi se da je vrlo neobično ovo duboko spavanje.

Gordon je već bio pored telefona. Nešto kasnije lekar je bio pored Nininog kreveta. Pregledao je devojčicu, ponešto pitao

Magdu i Gordona, i izrazio sumnjičavu dijagnozu: zapaljenje mozga.

Preneli su Ninu odmah u bolnicu. Dva dana i dve noći Magda je probdela uz njeno uzglavlje s lekarima i osobljem bolnice, ali mala Nina je trećeg dana u praskozorje umrla ne dolazeći svesti. Sahranili su je pored Elene. Gordon i Magda nisu imali snage da progovore. Nijednu reč od trenutka kada je maloje Nini pozlilo. Gordon je bio kao ukočen, kretao se po sili inercije, činilo se, a Magda je bez prestanka plakala. Suze su se slivale niz lice, mirno, bez trzaja, kao da su se negde godinama taložile, sakupljale i kamenile da bi u bolu smekšale, otopile se i tako preplavile i zarobile devojku Magdu.

Tek kada su se vratili kući, Magdine suze su presušile naglo, kako su i potekle. Pregledala je predmet po predmet u stanu. Sve je bilo kao prekriveno nekakvim sivim valom. U ušima joj je brujalo, šaputalo, vrištalo: Elena, Nina, Elena... Osetilaje jezu duž kičme, stresla se i ugledala ukočenu, kao paralisanu, Gordonovu visoku priliku naslonjenu na dovratak Ninine sobe. Oči su mu bile prozirne, gledao je Magdu kao daje ne vidi, donja usna mu je bila opuštena, ruke zarivene u džepove. Prošla je pored njega i ušla u Eleninu sobu, kao robot. Otvorila je fioku malog stola u kojoj je Elena čuvala lekove, našla kutiju na kojoj je pisalo: 'za spavanje', progutala nekoliko i otišla u svoju sobu.

Nikada docnije nije mogla da se seti šta je od tog trenutka radila, ni kada se svukla, legla u krevet, ni kada i koliko je spavala.

Probudila se od svetlosti koja je prodirala kroz prozor i beline snega. Nije znala koliko je spavala; nije želela da ustane; nije želela da vidi šta Gordon

radi; nije osećala potrebu za jelom, cigaretama, vodom. Ni za čim i niza kim. Ponovo je zažmurila. Ni to više nije želela. Zbacila je pokrivač i ustala. U kupatilu je pustila da joj mlazevi tople vode teku od temena do nogu. Umotala se u peškir i sela pred ogledalo, pogledala se i glasno rekla svom odrazu:

- Šta sad, Magda Braun?! Kuda, gde, kako? S kim?! Kažu da nesreća ni kada ne dolazi sama... Zašto čovek uvek ostaje sam? Sam sa sobom. - Obukla se i izašla u dnevnu sobu. U stanu nije bilo nikoga. Gordonov krevet bio je razmešten, soba u neredu. Potrčala je u kuhinju i zastala na vratima. Srce joj je tuklo u grlu, činilo joj se. Gordon je sedeo za stolom s glavom u šakama. U sudoperi, na stolu, po ormarićima stajale su upotrebljene šoljice za kafu, prevrnutе čaše, poneka razbijena. Čulo se klokotanje ključale vode u loncu na štednjaku. Zakoračila je trudeći se da ne diže buku. Mislila je da možda, Gordon spava, da je možda pijan... Nije spavao, pogledao je, pokušao da se osmehne. Nije uspeo, uspravio se i sasvim mirno upitao:

- Hoćeš li kafu?

- Hoću - promucala je. - Je li ova voda u loncu za kafu?

- Ne, hteo sam da operem sav ovaj krš pre nego što... Čekao sam da se probudiš. Nisam znao šta da radim, kako da te probudim. Hteo sam da pozovem lekara... Posle sam video da si otvarala fioku s lekovima. Ostavila si je otvorenu, pilule za spavanje prosute... Pitao sam lekara telefonom... Došao je, pregledao te, oslušnuo i rekao da te ostavim na miru... Ostavio sam te, i čekao... ovde. Od prekjuče.

- Prekjuče - uzviknula je. - Zaboga! Zar ti nisi spavao?

- Ne znam, mislim da nisam. Legao sam, ustao i ponovo legao. Ne znam da li sam spavao. Pio sam kafu... konjak... - Govorio je mirno, suviše mirno. Kao da su mu vilice bile nepokretne, govorio je monotono. Magda je sve to primetila ali joj je bilo svejedno. Ona nije imala volje ni koliko da progovori. Skuvala je kafu, stavila šoljice na sto, sipala i sela. Zvonce telefona se oglasilo. Nisu se pomakli, kao da ne zvoni.

- Neprestano zvoni - prosiktao je. - Neprestano.

- Zašto ne odgovoriš? Možda te traže iz redakcije.

- Ne. Zvali su preksinoć, hteli da dođu. Rekao sam: ne. Ne znam ko je posle zvao i ko stalno zove. Nije važno. Ništa više nije važno. Ništa. Neka idu svi do đavola - siktao je - svi koji me zovu držeći ženu u zagrljaju i dete u krilu. Neću da vidim nikoga. Nikoga.

- Trebalo bi da odeš u redakciju, Gordone. Da radiš.

- Da radim, šta da radim?

- Pa - promucala je - ono što i uvek... Da pišeš.

- Šta da pišem, o čemu, o kome i za koga?

- Nešto moramo da učinimo - rekla je zamišljeno. - Moramo. Idi nekuda, otputuj Gordone. Promeni sredinu, misli će se same srediti. I ja ću - šaputala je

- početi da radim. Ovde više ne mogu da ostanem. U ovoj kući, u ovom stanu - gledala ga je i osećala nekakvu čudnu ravnodušnost prema njemu - nema više nikoga ni za mene - uzdahnula je i spustila pogled - ni za tebe, Gordone.

- Kuda ćeš, Magda? - tuga mu se videla u očima. - Kuda? Kojim putem treba da krenemo nas dvoje? Neće li nam se putevi i treći put negde ukrstiti? Negde u nekom... okršaju. Reci, Magda, znaš li kuda ćeš?

- Ne. Ne znam, ali ću krenuti... Zasad bih pošla da prošetam. Da hodam nasumice. Koji je danas dan?

- Nedelja.

- Hoćeš li i ti sa mnom - upitala je bezvoljno - na sneg?

- Ne mogu. Nemam snage ni da se pomaknem sa stolice.

- Izvini.

Hodala je ulicama isprva pognute glave, zgrčenih ruku u džepovima, praznih misli i osećanja. Samo je hodala. Postepeno je podizala glavu, uspravljala se i osećala pahuljice snega po licu. Godile su joj. Osetila je glad. I žeđ. Osvrnula se i tek tada primetila da se nalazi u glavnoj ulici grada. Ulične svetiljke su se postepeno palile. Sneg je dobijao plavičast sjaj. Vozila su se kretala, brujala, škripala. Deca su se otimala iz ruku roditelja, grabila sneg, smejala se i vrištala ushićeno.

Život teče dalje - pomislila je. - Teče i valja sve ispred sebe, rekao bi neko. Samo je moj stao. Nije. Ja sam ga zaustavila. Ja. Ja moram i da ga pokrenem. Ali, kako? Gladna sam, moram nešto da pojedem. Da li da se javim Džordžu Konradu? - misli su joj se kovitlale bez reda. - Da li da ga pitam...? Šta da mu kažem? Uh, užasno sam gladna. Ne, naravno, to mu neću reći. Ali, gladna sam. Ovo mesto je sigurno popunjeno. Toliko je vremena prošlo. Koješta. Pravna služba je sigurno odavno organizovana. Možda će Džordž znati neko drugo mesto... Idem ponovo u berzu rada. Sutra rano izjutra. Moram da nađem neki stan, sobu. Bilo šta. Zaradiću, docnije ću već naći nešto bolje za stanovanje. Treba jesti, jesti. Moram, moram nešto da pojedem.

- Zakoračila je da pređe ulicu kod pešačkog prelaza. Neka kola su zaškripala. Trgla se i stala kao ukopana. Na semaforu je bilo crveno svetlo za pešake. Vozač je proturio glavu kroz prozor kola i vikao, psovao. Htela je da se vrati kad su je nečije ruke obgrile i povele na drugu stranu. Iznenađeno je pogledala.

- Džordž - uzviknula je - Džordž...

Zaustila je da mu kaže koliko je gladna, progutala pljuvačku i zastala. Nije mogla ni o čemu drugome da misli. Stigli su do ivičnjaka. Džordž je okrenuo prema sebi i gledao njeno blede, omršalo lice, grozničave oči i uzdrhtale ruke koje je čvrsto stegao. Nije znao šta joj se dogodilo, ali je video da je Magda na ivici nervnog sloma. Upašio se.

- Kuda si pošla po ovakvoj zimi - rekao je nežno - u plitkim cipelama i

tankoj haljini? Zar ti nije zima, mila?

- Ne - zubi su joj cvokotali. - Gladna sam.

- Gladna? Zašto, mila? - osetio je strah da je umno poremećena. - Zašto si gladna?

- Nisam jela, nisam... mnogo dana - bilo joj je zlo. - Vodi me, Džordž, vodi me...

Poklekla je. Hitro je uhvatio za ruke. Poneo je do ugla ulice, spustio na zemlju i uveo u malu kafanu. Seli su za mali sto u uglu. Magda je tek u toploj kafani osetila jezu. Bilo joj je hladno. Džordž je ništa nije pitao. Poručio je čaj i konjak i naterao je da polako pije. Docnije je momak doneo toplu, bistru supu i naposljetku meso pečeno na žaru. Magda je jela polako, posle prvih zalogaja osetila je mučninu i prestala da jede. Džordž je sekao meso i stavljao joj komadiće u usta. Postepeno je Magdino lice postajalo svežije, rumenije. Popila je i čašu vina sa Džordžom. Uzdahnula je kad je zapalila cigaretu.

- Hvala, Džordž - rekla je tiho - bio si strpljiv. Sad mi je bolje. Život se zbilja sastoji od slučajnosti. Da nisi naišao verovatno bih pala. Jesi li i ti šetao?

- Ne. Bio sam u kolima u suprotnoj traci kad su kola zaškripala... Istrčao sam jer sam te video. Pošao sam kod vas kući.

- Kod nas, zašto? Mogao si da telefoniraš...

- Jesam, nekoliko dana zovem ali se niko nije javljao. Zabrinuo sam se... Zar nisi bila kod kuće? U stvari - zbunio se - hteo sam da ti pošaljem jednu cedulju koju sam slučajno našao u knjizi koju si verovatno čitala mojoj tetki kad si poslednji put bila kod nje. Magda - uneo joj se u lice - šta ti je, mila? Da li te zamaram? Raspričao sam se, a ne pitam te zašto, zašto si bleđa, zašto si toliko smršala i zašto nisi jela toliko dana, mila?

- Nisam mogla, nisam bila gladna - zagledala se u čašu na stolu. - Nisam se setila da treba jesti. Nisam bila kod kuće...

- Nisi bila...? Zašto, Magda, nisi... gde si bila?

- S njom... S njima... Nema više nikoga u onom domu. Svi su otišli. Svi.

- Ko je otišao, mila? - bio je sve sigurniji da Magda nije normalna, ženice su joj bile proširene kao pod dejstvom droge. - Reci, ne boj se, reci koje otišao?

- Elena... mama, tata u magli... Nina... Nina. Tako mala - usne su joj drhtale - mala moja Nina.

- Nina?!

- Umrkla je, mala... majušna...

Džordž se namrštio, stegao Magdine ruke i osetio jezu. Setio se male, ljupke devojčice. Razumeo je Magdino stanje, mozak mu je brzo radio smišljajući šta sad da preduzme. Da li da je natera da sve kaže ili da ćuti. Plašile su ga Magdine proširene zenice. Poznavao je ljude koji su uzimali drogu u očajanju. Ali, pomislio je, Magda nije tip žene koja bi izabrala taj put utehe.

- Hoćeš li da te otpratim kući, Magda? Treba da se odmoriš, da spavaš.

- Neću kući. Nemam nigde kuću. Sve što sam tamo imala, otišlo je. Neću ni da spavam. Spavala sam tri dana, dva dana... Ne znam koliko, spavala sam mnogo...

- Je l' ti lekar dao lek - proveravao je Džordž - da bi spavala?

- Ne - grizla je donju usnu - sama sam uzela. Elenin, ona nije mogla da spava.

- Dobro - predahnuo je smireno - treba još da spavaš. Hajde, budi dobra devojčica - tepao joj - pođi sa mnom kući.

- Neću. Neću kući, hoću da šetam. Boli me glava. Pijana sam. Šta sam ovo pila - pogledala ga je sanjivo - vino?

- Da, vino - uneo joj se u lice. - Zato treba da spavaš, mila. Moraš da mi veruješ - nežno je gledao - znam šta treba raditi posle vina... Sećaš li se Bahusovog drugara koji ti je silom oteo poljubac jedne noći, na onom trgu? Pogledaj kroz prozor, vidi .se odavde, osvetljenje.

- Vidim. Sad moram da idem - u očima joj se video strah. - Treba da nađem sobu... Čim svane idem u berzu rada. Daj mi, dodaj mi kaput, molim te Džordž.

- Zašto? U kakvu sobu, zašto u berzu..?

- Kazaću ti - odmahnula je nestrpljivo glavom - kazaću ti sutra... Drugom prilikom. Neću da te zamaram... Moram sama da rešim... Ja sam prekinula... ja treba da nastavim... nastavim.

- Dobro, mila. Naravno. Sama ćeš sve učiniti što treba, ali sad bi trebalo da prvo legneš. Vidiš, mrak je...

- Jeste, hoću... Neću kući.

- Hoćeš li kod Lus Henderson?

- Umrkla je - senka straha je preletela preko Magdinih raširenih očiju. - Umrkla je draga, š-slepa Lus Henderson. Umrkla.

- Jeste, mila, umrkla je. Hoćeš li da te odvedem u njenu sobu, da spavaš u njenom krevetu?

- A ti? Neću s tobom - izgledalo je kao da će zaplakati. - Neću, ne volim te. Ne mogu, Džordž - stegla je usne - ne mogu da te...

- Znam - milovao joj je ruku - znam da ne možeš. Nećeš biti sa mnom. Ne živim tamo, odavno. Tamo je devojka koju poznaješ, baštovan koji te voli, psi će te čuvati... Ja neću biti pored tebe, ne brini. Znam da me ne voliš i ne ljutim se. Ti voliš Gordona - prizvuk gorčine Magda nije mogla da oseti u stanju u kakvom je bila - i on voli tebe. Hajdemo sad...

- Ne volim Gordona - mucala je - ne, ne volim. Treba da ide, mora da radi... On... on je...

Naslonila je glavu na Džordžovo rame i ućutala. Džordž nije znao da lije zaspala ili se onesvestila. Zamolio je jednu od devojaka koje su posluživale da

sedne umesto njega da bi on doterao kola sa mesta gde ih je ostavio.

U kući Lus Henderson bilo je toplo i tiho. Devojka Dijana koja je održavala čistoću u kući i za života Lus Henderson, obradovala se kad je ugledala Džordža i uplašila se prepoznavši bledu Magdu u njegovom naručju.

- Molim vas, Dijana, pomozite mi. Sreo sam je na ulici... Onesvestila se ili je zaspala - govorio je spuštajući je na krevet gospođe Lus. - U svakom slučaju, treba da legne. Presvucite je, evo, usput sam kupio nešto ženskog rublja. Ne znam da li je po meri, ne razumem se u to, ali je sigurno bolje nego da leži u haljini. Hoćete li, Dijana?

- Kako da neću, zaboga, zbunjena sam što vidim Magdu u ovakvom stanju. Oslabila je, ubledela... Zašto je niste odveli kući gos'n Džordž? Njeni će se brinuti.

- Nisam, nisam jer - govorio je izlazeći iz sobe - pa, u stvari, ne znam gde stanuje, a i bila je ovde... blizu kuće. Presvucite je i smestite je, molim vas. Ako se probudi, dajte joj toplog mleka i budite tu negde blizu sobe, dok spava. Javiću vam se telefonom. Hvala, Dijana.

Otišao je u biblioteku i seo na svoju omiljenu fotelju. Razmišljao je da li da se javi Gordonu i šta da mu kaže. Pretpostavljao je da je i on u beznadežnom stanju kao i Magda, ali bi ipak morao da mu javi gde je ona.

Strpljivo je čekao, kao i nekoliko poslednjih dana, da se neko javi. Najzad je, ipak, Gordon podigao slušalicu.

- Ovde Džordž Konrad, gospodine Reynolds. Hoću samo da vam javim da je Magda...

- Magda? Magda Braun, mislite - glas mu je bio promukao, pijan - da je ovde? Ne, nije ovde. Otišla je do đavola - urlao je - do sto đavola!

- Slušajte, gospodine Reynolds - pokušavao je Džordž ponovo - znam gde je, hoću da vam kažem da ne bri...

- Kažite svom ocu šta hoćete i idite do đavola...

- Gordon - vikao je Džordž u slušalicu - slušajte..,

Veza je bila prekinuta. Spustio je slušalicu i ponovo seo.

Nije znao šta da radi. Gordon je očevito pijan. Ako niko drugi, on, Džordž Konrad, je znao šta se sad sa Gordonom zbiva i koliko nije svestan ničega. Pomislio je da ode kod njega ali je odmah odustao. Znao je da je Gordon, u stvari, očajan što je Magda otišla i da sad ne želi da vidi nikoga. Samo nju... Osetio je ljubomoru i sažaljenje prema Gordonu, ali nije mogao da mu pomogne. Ni njemu, ni Magdi, ni sebi. Zapalio je cigaretu i krenuo. Zastao je pred vratima tetkine sobe. Oslušnuo i odškrinuo vrata. Video je Magdu u krevetu. Spavala je. Osetio je nekakvu toplinu koja mu je razvukla usne u osmeh nežnosti. Dijana je prišla, nije je bio video. Izašla je i zatvorila vrata.

- Dobro je, mirno spava - prošaputala je - ne brinite, biću ovde, obilaziću

je. Da li je to opasno što tako... mislim, hoću da kažem, gos'n Džordž, kad ništa nije osetila dok sam je presvlačila, sigurno je mrtva bolesna. Ona nikada nije tako čvrsto spavala. Znam kad je ovde bila, budila se kad samo prođem pored njenih vrata. Možda je udarena u glavu, gos'n Džordž - razrogačila je oči. - Znam jednu ženu, kod nas u selu, koju je muž izudarao po glavi i otada stalno spava. Nosili su je u grad, u bolnicu, da je leče ali se nije probudila. Stalno spava, tolike godine. I sad spava. Joj, gos'n Džordž - prekrstila se - neće valjda našu Magdu to da strefi. Gospođa Lus će se u grobu prevrtati. Mnogo je volela Magdu. I mi... i ja... naučila me da čitam i sad me nije sramota... umem da se potpišem. Zašto ćutite, gos'n Džordž? Brbljam mnogo - postidela se. - Jeste znam. Džesika me je uvek korila zbog toga. To je ona što je čitala doni Lus kad je Magda otišla od nas. Pravila se važna kao da... Umem i ja da čitam, eto neka kaže Magda... Ali kako će sirota kad se možda neće probuditi. Je l' znate sigurno da se nije udarila u glavu? Opet brbljam... pa, vi me i ne slušate, je l' da gos'n Džordž?

- Slušam vas, Dijana - rekao je rasejano - slušam. Nije je niko udario, probudiće se. Čujte, kad se probudi, javite mi.

Magda se probudila sutradan izjutra. Unezvereno je pogledala po sobi i skočila. Skočila je i Dijana koja je spavala na divanu nedaleko od kreveta. Na tom divanu je i Magda često ležala kad je gospođa Lus spavala posle ručka.

- E pa, hvala ti bože - prekrstila se - samo kad ste se probudili gospojce Magda. Ja sam, majke mi, mislila da nećeš, ovaj, da nećete. Spavali ste k'o da vas je neko mlatn'o posred tint... ovaj, mislim, po glavi. Joj - užagrila je očima - bila bi baš šteta za vas, je l' da? Pa što sad ćutiš, ovaj...

- Ćutim jer vas slušam, Dijana - nasmešila joj se. - Nego, čija je ovo spavaćica i rublje na stolici?

- Pa, sad je valjda vaše - slegla je ramenima. - Kupio vam je gos'n Džordž. Nije znao gde stanujete pa zato nije mog'o da vas vodi kući i mor'o je da kupi. Ajoj - grleno se nasmejala - kol'ko sam puta zaspala na senu skroz obučena, pa ništa. Šta fali? Al' gos'n Džordž nije hteo. Misli valjda, nije red da gost spava u haljini, je l'? Pa naravno, tek štogod. Nismo na selu, je l' da gospojce Magda?

- Nažalost nismo, Dijana - od srca se nasmejala. - Nego, gde ste stavili moje stvari?

- Kaput je napolju, na čiviluku, kako dolikuje. Cipele sam očistila, haljinu i veš oprala, osušila i opeglala. Stoji k'o novo. Sve vam je spremno gospojce Magda još od sinoć.

- Zašto ste prali? - ponovo se nasmejala. - Nije trebalo...

- E jes', tek štogod, kako da ne operem ono što si nosila kad si bila onak'a k'o začarana?! Šta ja znam šta ti je bilo. Isprva sam mislila da te neko klepn'o a sad vidim da nije. A možda je urok - kolutala je očima. - Nikad se ne zna, al' se

nasigurno zna da se tak'a odeća mora baciti. Kako da bacim, pitala sam se, kad ne znam šta ćeš posle obući... to jest, ako se probudiš. On je, to jest, gos'n Džordž kupio veš, al' 'aljinu nije. Šta on zna - napučila je usta - muškarac k'o muškarac. E, onda sam bar oprala, mislim bolje i to nego ništa. I viš, probudila si se. Ma, ne priča narod tek tako, sve ima svoje. Jel' ti tako misliš, Magda... ovaj, to jest, gospojce Magda - napučila je usne -... vi ? Baš sam sinoć pričala gos'n Džordžu o jednoj ženi u mom selu... Ajoj, uplašila sam se kak'a si bila u njegovim rukama. I znaš, ona žena...

- Donesite mi stvari da se obučem, posle ćete mi ispričati šta se dogodilo s tom ženom. Vrlo me zanima. Časkom ću se istuširati i...

- I ništa. Nećeš ni mrdnuti iz kuće dok ne doručkuješ. To da znaš. Gos'n Džordž bi me za kosu uhvatio i izbacio napolje. Natrag u selo. Sačuvaj me bože tamošnje sirotinje. Zar se ovde u gradu ostavljaju gosti bez doručka, pit'o bi me gos'n Džordž. Ne ostavljaju se ni u selu gladni al' mi to onako, s nogu pojedemo, pa hajd' na pos'o. Joj, gospojce Magda baš ti hvala što 'oćeš da razgovaramo. Usta su mi se slepila otkad je gospođa Lus umrla, a naročito otkad si... ste vi gospojce Magda otišli. Evo - uzdahnula je - sad ću doneti haljinu a ti se kupaj da bolje jedeš. Mnogo si slaba, ništa ne valjaš. Da vidim 'oće li sad baštovan Piter kazati da si mnogo lepa. K'o vila, kaže. Ne kaže sad, nije te ni vid'o, nego onda, pre... E, idem.

Trenutak docnije, Dijana je donela Magdinu odeću, stavila je preko stolice i istrčala lupajući se u čelo.

- Joj - govorila je sebi - ubiće te Džordž, glupačo. Treba odma' da javim čim se probudi, a ona se već i kupa a ja ništa...

Magda je bila spremna da pođe kada je Džordž došao. Podsvesno je želela da izbegne susret s njim jer joj je bilo neprijatno ono što se dogodilo prethodne večeri. Svega se sećala: i da se stidela i svojih reči i ponašanja; i nemogućnosti da se savlađuje jer je jedino želela da čuti. Nije mogla. Misli i reči kao da su trčale, izmicale njenim željama i onome što poneko zove sistemom samokontrole. Pomislila je da su takvom njenom stanju doprinele i pilule za spavanje. Uzela je verovatno više nego što je trebalo. Nije imala iskustva, nije ih upotrebljavala. Sad je znala sigurno da više nikada takvu glupost neće učiniti. Svojim rukama omamiti čula i volju, glupo je, pomislila je prihvatajući Džordžovu pruženu ruku.

I Džordž je bio u dilemi, nije znao sigurno da li je Magda znala šta je prethodne večeri govorila i radila. Činilo mu se da je ponešto govorila svesno, tako je bar izgledalo. Ipak je odlučio da prepusti Magdi početak razgovora, da bi proverio. Nije hteo da joj ponovi ono što je izgovorila dok nije bila svesna. Ako zaista nije bila svesna... Ono što je video približavajući joj se, obradovalo ga je. Oči su joj bile sjajne, nasmejane a pogled otvoren. Snebivljivo se smešila,

što je Džordžu kazivalo da je znala šta se prethodne večeri i noći dogodilo.

Trenutak neprijatnosti za oboje, nesvesno je ublažila Dijana.

- Ja joj kažem da je... čeka gos'n Džordž al', ona žuri, kaže. Kad ona nešto naumi, ne vredi ništa da joj pričaš. Ta'ka' je. Da sam joj rekla da sam vas zvala, možda bi ostala, al' nisam jer si rek'o da joj ne kažem - prekrila je usta rukom, uplašena - eto, opet brbljam što ne treba...

Magda i Džordž su se glasno nasmejali, Dijana je istrčala napolje.

- Žao mi je što sam te sinoć namučila i... hvala na pomoći. - Nije znao zašto mu je bilo milo što je porumenela, ali bio je gotovo srećan zbog toga. Toliko, da nije mogao više da govori o sinoćnom događaju.

- Kuda sad ideš - pitao je iako je bio uveren da ide Gordonu - i zašto žuriš? Mislio sam da ćemo popiti kafu.

- Možemo - osmehnula se - u svojoj si kući, posle ću otići da... završim neke poslove...

- Zar nećeš... kući? - snebivao se da joj kaže u kakvom je stanju Gordon bio protekle noći. - Možda bi trebalo da se javiš.

- Hoću, otići ću, ali prethodno treba da obavim...

- Je li to... tajna?

- Ne, zaboga - ponovo je porumenela. - Rekla sam ti sinoć da ću potražiti sobu i da moram u berzu rada. Nemam tajni, a i zašto bi ih bilo? Koga bi zanimalo?

- Mene, recimo - nežno je gledao - ne tvoje tajne, ali me veoma interesuju tvoje namere i odluke. Siguran sam da ne treba, da ne moram da ti kažem i razlog jer... znaš ga. Uostalom, zar mi nisi rekla onoga dana u kapiji tvoje kuće... Čini mi se da je čitavo stoleće proteklo otada, zar nisi želela da ti budem drug, prijatelj?

- Jesam - gledala je vrhove svojih cipela - i zaista to želim jer... jer i nemam drugove, drugarice. Moj se dosadašnji život okretao nekako oko škole, fakulteta, Elene... Nine i... Gordona. Okolnosti su bile takve, u stvari, tako su se razvile, da sam podredila svoje želje, stremljenja i osećanja imperativima koji su se nametnuli. Nisam mogla drugačije. A, sad je sve izmenjeno i zato hoću, u stvari, primoravam sebe jer nemam nikakvih želja - nije podizala pogled - hoću da radim, da živim potpuno nezavisno i daleko od... svih uticaja koji bi mogli da me pokolebaju. Jer, ne znam da li ću biti dovoljno jaka, da li ću naći u sebi ostatke nekadašnje unutrašnje snage da se oduprem iskušenjima koja su me i do sada sputavala i dovodila u nedoumicu. Treba da započnem sama, da se...

- U redu je to, Magda, slažem se. Ali, da li bi prihvatila pomoć, čekaj, nemoj odmah odricati glavom, nisam hteo da kažem pomoć nego savet - osmehnuo joj se - svog druga Džordža? Jedinog druga, zasad. E, dobro. Počinjem pitanjem: da li si o svemu ovome obavestila Gordona? Da li se

složio?

- Ne. U stvari jesam, delimično. Ne znam da li se složio s mojim namerama jer je na moje sugestije o njegovom i mom daljem življenju, odgovorio pitanjem: kuda ćemo i da li nam se putevi neće ponovo ukrstiti u nekakvom okršaju - bilo je gorčine u njenom glasu - eto tako je rekao, a to je upravo ono što bi i njega i mene konačno uništilo. Mi ne smemo više da se sretnemo. Sad je suviše kasno da se pitamo kako i zašto su se između nas dvoje događaji razvijali, o šta smo se spotakli, on ili ja nije bitno, i do čega nas je naš ponovni susret - skupila je usta kao da je zagrizla limun - doveo. Greška je bila moja. On nije znao da sam Elenina sestra ali ja sam znala, Elena mi je rekla, da je njen verenik Gordon Reynolds. Da sam tada odlučila ovo što sad pokušavam da učinim, da nisam otišla na taj sastanak s Elenom i Gordonom, da sam zrelo shvatila šta činim svojoj miloj sestri iz nekakvog samoljublja... to je prava reč, da se nisam uplela u njihovu ljubav, jer voleli su se, verujem da bi njihov život imao sasvim druge tokove, puniji sadržaj i, možda, ni posledice ne bi bile toliko tragične. Jer, Elena je znala, osećala je šta se događa sa mnom i njenim mužem. I ćutala. Ne mogu ništa da zamerim Gordonu. Bio je pošteniji od mene iako ni ja nisam ništa nepošteno činila. Čak sam i otišla da radim kod gospođe Lus da ne bih bila kod kuće, među njima. Ipak, bila sam tamo, s Gordonom, srcem, dušom i mislima. Eto, zato - podigla je glavu i pogledala ga - ne treba da pitam Gordona... I kad bih ga pitala, ne bi rekao šta stvarno misli i oseća. Oboje smo opterećeni onim što se zbivalo u nama, oko i zbog nas. Nikada o tome nismo govorili, ali je tako. Javiću mu se, otići ću ali prethodno bih htela da organizujem...

- Stani - podigao je ruku - nisam završio. Na pitanje si odgovorila, sad dolaze moji saveti i predlozi, ako hoćeš. Važi? Pitanje stanovanja možeš da rešiš ovde gde si ga sinoć i započela. To je moj predlog. Možeš da ga prihvatiš ili odbaciš. Neću se naljutiti ako odbiješ.

- Moram da odbijem, Džordž. Hvala ti ali boravak ovde bi me opteretio, osećala bih se kao uljez koji koristi...

- Zašto? Ovde praktično niko ne stanuje. Kuća "živi" jer ne znam šta da radim sa ovim ljudima koji su ovde. Dijana, baštovan Piter, domar sa ženom u dnu dvorišta. Pa i o psima treba razmisliti. Ne mogu da ih ubijem niti da ih dam bilo kome, jer ih volim. Bio sam prezauzet da se bavim pitanjem ove kuće ali sam nekoliko puta pomišljao da... da je iznajmim. Eto, uzmi je ti, uredi kako ti najbolje odgovara i živi u njoj kako želiš.

- Ne mogu zasad. Džordž. Uzeću negde skromnu sobu dok se...

- Rekla si da ćeš se zaposliti, zar ne? Dođi kod nas i radi u pravnoj službi.

- Zar je niste... organizovali i dosad popunili mesta?

- Jesmo. Morali smo, takav je zakon ali - nasmešio se - za tebe ima posla. Zaradićeš i... platićeš zakup za... sobu, kupatilo, kuhinju... Uostalom, kazaćeš

šta i koliko ti prostorija treba. Ako ti sad - zastao je za trenutak - treba novac, dođi u preduzeće, sastavićemo ugovor o tvom radnom mestu i daćemo ti akontaciju. Činili smo takve olakšice i drugima, ne brini - bio je ubedljiv - nećeš biti povlašćena zato što je jedan od direktora... tvoj prijatelj i drug. Doduše, mnogo stariji drug, ali drug. Pristaješ li, Magda?

- Ako misliš da... sve to može tako da bude, pristajem i ponovo ti hvala, Džordž. Zbilja si drug i - nasmejala se - ne baš mnogo stariji. Nisam tako mlada, bližim se tridesetim godinama. Prvu polovinu treće decenije sam prevalila...

- Tako sam i pretpostavljao, a ja sam odavno "protrčao" tridesetu. Prema tome, stariji sam i sigurno iskusniji. Bio bi red da me poslušаш, zar ne? Dobro - ustao je - znači da si od danas stanar ove kuće. Dogovorićemo se o svemu i molim te da se osećaš potpuno nezavisnom. Dolaziću samo ako me pozoveš, kao što idem kod drugih prijatelja.

- Ne mogu da ti zabranim da dođeš u kuću koja je do skoro bila tvoj dom, zaboga. Sigurna sam da...

- Budi sigurna i uverena da ti ni jednoga trenutka neću smetati i, ponavljam, od danas zakupac ove kuće ili jednog njenog dela je Magda Braun. Hoćeš li da pođeš sa mnom u kancelariju ili imaš druge namere?

- Krenuću sa tobom. Posle ću otići da se javim Gordonu. Treba i svoje stvari da prenesem.

- Nemoj, mislim da ne bi trebalo to da činiš, Magda. Dobićeš još danas akontaciju, kupi šta ti treba - bilo je tuge u njegovom glasu - nemoj da uzmeš ništa iz kuće... dok je onaj nesrećni Gordon u njoj. Uzećeš docnije, mila. Možda će, rekla si, otputovati. Nemoj, molim te...

Izašla je iz autobusa u blizini kuće. Hodala je polako, misleći kako je lako i jednostavno sredila sve što je želela za nekoliko časova, zahvaljujući Džordžu Konradu i njegovim sa- radnicima. Svih proteklih godina, za vreme studija i posle, s diplomom fakulteta, žudela je upravo za ovakvim trenutkom koji će biti kruna njenog mladalačkog venca ispletenog pregrštima samopregora, truda i nadanja. Mislila je da će, kad dostigne taj i takav željeni domet, osetiti mir i zadovoljstvo slobodnog radnog čoveka bez obzira kakav će biti onaj drugi, sentimentalni deo njenog života. Međutim, nije se osećala tako. Onaj grč, kao nekakav čvor vezivan i dograđivan razočaranjem, gorčinom, strahom pa i osećanjem bespomoćnosti, stajao je i pulsirao negde između želudca i grla remeteći ravnotežu samopouzdanja i mira za kojom je Magda vapila pokušavajući da ih sjedini u svojoj svesti.

Uzaludno je maštati, smišljati i samo mozgom upravljati - razmišljala je penjući se uz stepenice. - Čovek je jedinstven, ne može se podeliti u nekakve pregrade, ni odlučivati o svakoj pojedinačno. Ovo što me muči ne zavisi od mojih

odluka, moje volje i želje. Gordon, Elenin muž, Ninin otac i... moj zet. Čovek koji pati, koji uvek gubi, kojem sam i ja stala na put kad je jednom, možda samo jednom mogao da bude srećan. Sa mnom to više nikada ne može da bude. Ni ja sa njim, ma koliko me bolelo. Da li će on to shvatiti, da li će razumeti da se ne smemo nasloniti jedno na drugo prizivajući nekadašnja osećanja koja smo, možda potpirivali, negovali, idealizovali u nama uprkos previranjima koja su ih u suštini potirala? Brisala. Da li će uspeti da oseti ispraznost, besciljnost, promašenost nedoživljenog... umrlag u nama?

Zatekla ga je u sobi, s novinama u rukama. Čitao je.

- Dobar dan - rekla je mimo, i ponovila - dobar dan, Gordone.

- Zdravo - letimično je pogledao i produžio da čita.

Bez pitanja i prekora. Ništa. Kao da nije došla ili kao da se vratila sa pijace. Magda je bila pogođena kao da je dobila udarac preko očiju. Stajala je trenutak gledajući ga i ušla u svoju sobu. Presvukla se i otišla u kuhinju. Bila je čista, uredna. Sudovi oprani i složeni, podovi čisti i sjajni. Otvorila je pregradak u kojem su stajale boce s pićem. Mnoge su bile prazne, stavljene su i nove, nenačete. Magda se osvrtala, nije znala šta da započne. Nije došla da preuzme domaće poslove, pomislila je, došla je s namerom da razgovara s Gordonom... Ali, on očevidno ne želi ni da je pogleda - povezala je kecelju - ni da razgovara. Bila je zbunjena, gotovo pokolebana, nije znala kako da uspostavi kontakt s Gordonom. Nehotično je pomislila na Džordža Konrada, njegovu brigu o njoj. Otresla je tu pomisao, uspravila se, uzdahnula, skinula kecelju i ušla u sobu. Nije se pomakao. Sela je za sto preko puta njega i zapalila cigaretu. Ispustila je dim i rekla:

- Dobila sam posao i odlučila da se odselim.

- To si oduvek i želela - nije podigao oči s novina - zar ne?

- Gordone, zaboga - bila je uvređena - kako možeš...?

- Nisam slep ni glup, Magda - pogledao je - i svestan sam da te je smrt moje ćerke oslobodila obaveza i... tereta.

- Da li si poludeo? - usne su joj zadrhtale. - Šta ti je? Odvratno je ovo što govoriš.

- Nikada nisam bio normalniji ni trezveniji, devojko. Promenio sam sve. Do tančina. Imao sam dosta vremena - govorio je jetko - srećom ili nesrećom. Kako za koga.

Magda je grizla usne pokušavajući da zaustavi krik koji se nadimao u grudima. Gordon kao da nije primećivao njenu uplašenost, začuđenost. Nastavio je istim bezbojnim, ali razgovetnim glasom. Magdi se činilo kao da uz njegove reči čuje i fijuk sablje po rosnom lišću.

- Jasno mi je da si se privolela carstvu blagostanja Džordža Konrada, velikih, zanosnih i strastvenih očiju... između ostalih primamljivosti kojima vešto gospodari. Ne čudi me to, Magda. Oduvek sam te smatrao

dostojanstvenom, mudrom i pametnom, mada je u meni uvek negde bila skrivena podozriva misao da se ne razlikuješ, u suštini, od svake druge žene koju čovek sreće tu i tamo: dopadljiva, lepa i samosvesna; proračunata, sa smislom za nepogrešivo odmeravanje vrednosti; uporna i odlučna, sa ljupko prikrivenom skromnošću. Pravi predstavnik savremene žene bez skrupula.

- Ćuti zaboga! Ućuti! - bila je ljuta. - Sebe radi!

- Zašto da ćutim?! Znam da ćeš me napustiti i otići i zato hoću da ti kažem da sam te prozreo i da te prezirem.

- Ćuti! - vrisnula je. - Ti si poslednji čovek na svetu koji bi smeo da me prezire...

Skočila je i uspravno stala ispred njega. Gordon je protiv volje gledao s divljenjem. Bila je bleđa, sjajnih i ljutih očiju, rumenih i nemirnih usana.

- ... Treba li da zažalim i proklinjem sve trenutke, sve dane, sve godine u kojima sam te volela kako se samo jednom u životu voli? Treba li da pljunem u svoja i u tvoja osećanja pripisujući ti moralnu nakaznost, u jalovoj nadi da time iskupljujem neispunjena htenja, čežnje, želje? Treba li...?

- Magda - i on je skočio - Magda... volela si... zar si..?

- Jesam i ti to znaš. Volela sam te od samog početka, volela i kad si se oženio mojom sestrom, volela i njenog udovca i oca njenog deteta. Volela i ćutala, obožavala i trpela, odrekla se života, rada, mira i ljubavi, stvarne i uzvraćene, jer si bio moj idol. Moj nesrećni idol... do nedavno - trudila se da govori mirno - dok nisam sagledala neke istine koje su promakle mojoj zaslepljenosti. Istine o meni, Gordone. Zato sam došla, da ti ih kažem i odem. Zbog tebe i zbog sebe.

- Magda, molim te dozvoli da...

- Pusti me da završim.

- Da završiš? Zar nisi već dovoljno rekla? Ja nisam smeo da verujem u tvoju ljubav, mila moja, bio sam zarobljen, sputan sopstvenim zabludama. Bilo je kasno za sve kad sam te ponovo sreo. Elenu sam poštovao... nežno voleo ali ne, nikada, nikada kao tebe koju sam sanjao u budnim snovima i okretao glavu od tebe da ne vidiš, da ne osetiš... - pošao je prema njoj pruženih ruku. Magda se odmicala - nisam hteo da te povredim, Magda. Iz mene govori srdita nemoć, pokorenog, uništenog...

- Ne prilazi mi, Gordone - uspela je da ovlada sobom. - Ne zavaravaj se. Moramo da shvatimo istinu. Pokušaj, molim te, pokušaj da se oslobodiš opsesije nedoživljenog i zato idealizovanog. Mi nismo više ono što smo bili pre toliko godina. Ni pojedinačno ni zajedno. Moramo da krenemo različitim putevima jer bismo bili duboko nesrećni zajedno. Idi odavde, promeni redakciju - glas joj je zadrhtao - promeni grad, zemlju, kontinent ako treba. Tvoje je ime poznato i cenjeno u novinarskom svetu, govoriš strane jezike, kreni, iščupaj se iz korena...

- S tobom - glas mu je promukao - samo s tobom, Magda, mogu da odem do kraja sveta.

- Čini ti se - uzdahnula je. - I ja sam se godinama zanosila takvim mislima i... grešila. Znam - govorila je nežno - sigurna sam da nikada nećeš i ne možeš zaboraviti... nikoga od nas. Elenu, Ninu i... mene. I ne treba zaboraviti. Uspomene treba negovati, čuvati i milovati u sećanjima. A, kroz život moramo koračati uspravno s pogledom napred. Ako smo ljudi.

- Magda - naslonio se rukama na sto - voliš li ga?

- Koga - sela je, iznemogla - da li volim?

- Džordža Konrada.

- Ne. Ne volim ga kao muškarca - pogledala ga je umorno - ako si tako mislio, ali ga poštujem od pre izvesnog vremena.

- Zašto tek od pre izvesnog vremena kad ga odavno poznaješ? Zar on nije sestrić stare...?

- Jeste. Poštujem ga jer je imao snage da se izleči od alkoholizma sopstvenom voljom; jer je radom i upornošću otresao oklop gospodičića iz takozvanog visokog društva i prokrčio put do škole koju je u ranoj mladosti započeo i napustio opredelivši se za lagodan život pijanca, trošeći tudi novac; i najzad, jer je svesno izronio iz zaštitne čaure s imenom "sestrić Lus Henderson" i vratio svoje, Džordž Konrad s dostojanstvom. Eto, to je sve što osećam za njega, Gordone.

- On je zaljubljen u tebe - promumlao je. - To sam nepogrešivo zaključio kad je bio ovde i nemoj mi reći da ti ne godi... Žena si. A i rekla si da znaš, znači da ti je rekao...

- Jeste. Rekao mi je - govorila je ravnodušno. - I biću iskrena, žao mi je što i ja njega ne mogu da volim. Ljubav nije zarazna bolest - zgrčila je usne pokušavajući da se osmehne - ona je u nama ili je nema. Da ne kažem ono simbolično, što su ljudi do krajnosti profanisali, da su ljubav i pravda slepe.

- Zar zbilja misliš da ne bismo mogli da pokušamo zajedno, Magda? Zar ni najmanje ne želiš...? Zar ti je svejedno šta će biti sa mnom, zar ništa nije ostalo od ljubavi?

- Jeste, ostalo je mnogo, Gordone. Nije mi svejedno šta će biti s tobom i sigurna sam da ćeš se i ti pitati, ma gde bio, kako sam... - pognula je glavu - i da li sam negde našla svoj životni smisao.

- I, sad ideš - prošaputao je. - Jesi li došla po... svoje stvari? Nećeš više dolaziti?

- Nisam došla po stvari i neću ništa odneti. Neka tako ostane dok...

- Dok i ja ne odem - osmehnuo se s gorčinom - glavom bez obzira, je li? Zar da ostavimo ovde samo seni... majke i deteta?

- Nemoj, Gordone. Ne diraj u sveže, neisceljene, tvoje i moje rane. To je jedino što imamo... zajedničko, ti i ja.

Ušla je u svoju sobu, hitro obukla kaput, dohvatila kvaku i izašla ne osvrćući se. Progutala je nešto suvo i oporo što joj se isprečilo u grlu.

Gordon nije bio više u dnevnoj sobi. Provirila je u njegovu i pozvala ga. Stajao je okrenut leđima, pred prozorom. Gledao je u drveće i oblake. Možda nije ništa video. Nije se ni okrenuo.

- Idi, Magda - govorio je promuklim glasom - otvori vrata nečujno ako možeš i... idi...

Kod ulaznih vrata se osvrnula. Nije se pomakao. Tiho je zatvorila vrata i sjurila se niz stepenice gušeći jecaj. Istrčala je na ulicu i pretrčala preko. Sa suprotnog ivičnjaka pogledala je u Gordonov prozor. Stajao je kao kip. Jasno je videla njegovo ozbiljno lice i dve šake raširenih prstiju na prozoru.

Da li će mi ova slika prozora s Gordonom ostati u sećanju duže od svih? Možda je i on mene video... Život je nepravdičan i gorak - udahнула je duboko svež vazduh - ali je... život.

Prošla su tri meseca Magdinog drugog života, kako je nazivala razdoblje koje je započelo onog popodneva kada se sa ulice oprostila s Gordonom oslonjenim o prozor. Često joj se ta slika vraćala u misli, a belina Gordonovih šaka pritisnutih na staklo ostala je negde u podsvesti kao dve tačke koje su se uvećavale i smanjivale, simbolično. Pitala se da li će se ikada povući i ostati tarno gde im je mesto: u uspomenama koje ne uznemiravaju.

Na poslu nije bilo ni onoliko problema koliko je očekivala kao logičnu posledicu praktičnog upoznavanja materije, koju je dotle znala samo iz knjiga.

Pravna služba je bila odavno organizovana i dužnosti podeljene mnogo pre nego što je Magda zauzela mesto za jednim od pisanih stolova kancelarije za pravne poslove građevinskog preduzeća. U prvim trenucima se osećala nelagodno zbog prisustva Džordža Konrada koji ju je uveo među kolege i predstavio. Međutim, kako se upoznavanje odvijalo, Magda se sve više opuštala i divila Džordžovoj jednostavnosti i nenametljivosti. Bila se uplašila da će se ponašati prema njoj intimnije nego prema drugim službenicima, što bi joj bilo veoma neprijatno. Međutim, ništa slično se nije dogodilo. Bio je odmeren i srdačan prema svima koliko i prema njoj. Čak je i krenuo u svoju kancelariju pre uobičajenog posluženja kafe. Zaustavile su ga dve mlade službenice unoseći poslužavnike sa šoljicama.

- Direktore, zar nećete popiti s nama "pristupnu kafu" u čast nove službenice Magde Braun, kao uvek?

- Sa zadovoljstvom - pogledao je letimično Magdino rumeno lice. - Oprostite, potpuno sam smetnuo sa uma ovaj vaš lepi - nasmejao se - ritual. U mojoj kancelariji se u ovakvim prilikama služi nešto žestoko, da se zapamti "trnovit početak."

- Lako je vama - uzviknula je simpatična pripravnica - vi crtate projekte,

pa ako omanete, brišete i počnete iznova. Šta mi da radimo? Naše greške ni sud ni opština niti praštaju niti brišu. Ruše, gospodine - kikota se - i projekte i građevine. Slovo zakona je suvo, pa sad, pogrešite ako smete. A, što se tiče žestokih napitaka, nećemo se ljutiti ako nas pozovete u svoju kancelariju, posle radnog vremena, je li tako koleginice Magda?

Svi su se smejali i odobravali. Ostao je ozbiljan samo šef službe, stameni advokat Dejvid, sredovečan čovek zasukanih gustih brkova, kojem ovakve "intimnosti s pretpostavljenim" nisu prijanjale za srce. Magda je zapazila njegov malo ukrućeni stav i ponašanje, ali joj je odmah bio simpatičan, blizak. Kao da ga je već odavno poznavala. Ocenila ga je kao čoveka koji više govori očima nego rečima, a kad odluči da govori svi ga s pažnjom slušaju.

Džordža je viđala u trpezariji preduzeća, ponekad u hodnicima kad je dolazila na posao, odlazila ili se vraćala s nekog poslovnog sastanka. Nikada joj nije prišao. Ni ona njemu. Pozdravljali su se srdačno mahanjem ruke. I osmehom.

Advokat-šef Dejvid je sve češće vodio Magdu u sud, komisije, na savetovanja. Ona se sve više uveravala da su njeni prvi utisci o šefu bili tačni. Govorio je malo, sažeto, štedeći reči kao da se i za njih plaća porez, kako su pripravnici voleli da šapuću gundajući kad im je vraćao predmete jer nisu bili obrađeni kako je naredio. Nisu imali smelosti da mu kažu da im, u svojoj "štedljivosti", nije dovoljno jasno rekao šta i kako treba da urade. Advokat Dejvid je znao šta mu mlađi zameraju i samo im je jednom preko ramena, i u prolazu rekao:

- Zagnjurite glavu u knjige, kolege. Tamo potražite znanje i proveru onoga što treba uraditi. Nemojte verovati mojim sugestijama, mogu biti netačne. Koristite svoje mozgove, naučite da pravnički mislite, primenite taksativno zakone, izgradite svoj stav, naučite da logično mislite. Svoje primedbe kažite glasno, jasno i određeno. Potuljenost i advokatura ne idu zajedno. Ovo se ne odnosi na vas, koleginice Magda...

Desna strana zasukanog brka mu se malo izdigla što je značilo da se advokat Dejvid, začudo, blagonaklono osmehnuo. Pogledao je Magdu poluspuštenim kopcima ispod kojih su virile okrugline polovina njegovih, u stvari, blagorodnih plavih očiju.

- ... Čini mi se da vam do danas nijedan predmet nisam vratio iako ste poslednji došli u ovu službu - govorio je otvarajući usta tek toliko da propusti glas. - Istina, s najboljim ocenama na diplomi i odličnim poznavanjem stranih jezika. Samo toliko!

Pogledao je Magdu i ostale, mrko, kao da se pokajao što je uludo utrošio toliko reči. Pokušao je da zubima zagriže dlačicu sa brka, nije uspeo. Povukao je iskrenutim palcem naočari do korena nosa, uspravio se i otišao.

Život u kući pokojne Lus Henderson odvijao se novim ritmom. Sve je bilo podređeno Magdinom načinu života, vremenu njenog ustajanja izjutra, povratku s posla, odmoru i onome stoje volela da radi. Od Dijane nije očekivala usluge, ali ih je stalno dobijala; ponekad "milom" a najčešće "silom" kada ih je Dijana nametala. Prvih nekoliko dana Magda je prekorevala Dijanu što je dvori, trčeći za njom s medom i vodom na poslužavniku, što je sačekuje pred kupatilom sa šoljicom kafe, cigaretom i upaljačem i, najzad, što joj ne dozvoljava da prekorači prag kuće bez prethodnog doručka za postavljenim stolom. Magda se ljutila osmehujući se, grdila Dijanu tapšući je po jedrim obrazima, izmišljala glavobolju i stomačne probleme da bi izbegla izvanredno pripremljen ali obilan doručak.

- Šta mislite vi, gospojce Magda? - podbočila se Dijana jednoga jutra pred vratima - Da možete meni da podvalite? E, pa da znate da to nije mog'o ni pop u našoj crkvi. A pop je pop, zna se da je najpametniji, je l'? Ko je to još vid'o da se ide iz kuće bez jela, boga ti! Ne mogu sve ja da pojedem - namrštila se - vidi kol'ka sam otkad si ovde u stanu. Neće me ni jedan momak pogledati, izgledam k'o tele. Jes', rekla mi domareva žena, baš tako. 'Ajde, lepa moja, pojedi bar ovo što držim u rukama. Da znaš da ćeš da se razboliš, a onda piši kući propalo... Tako je jedna devojka kod nas u selu...

- Daj, daj da pojedem - Magda je morala da se nasmeje - i nemoj, molim te, toliko da spremaš. Ne mogu toliko da pojedem, Dijana.

- Moći ćeš kad čuješ šta je bilo s tom devojkom...

- Pričaćeš mi kad se vratim - govorila je preko zalogaja. - Žurim, zadocniću. Htela sam da prošetam po ovom lepom vremenu. Proleće je... Sad ne mogu zbog tvog doručka...

- Nemojte se ljutiti gospojce Magda - uvredila se - ja vam želim dobro. Imate oči a ne vidite se... Kakvi ste pre bili i kako sad izgledate, a? Mogla bi još ti... ovaj, mogli bi vi još da se popravite. Još neko kilo, pa ćete biti k'o pre. Za dva meseca kol'ko ste pod mojom rukom, dobro je. Moglo bi i bolje, al' šta mogu kad nećete, je l'?

- Pusti me sad da izađem a od sada ćemo svake subote i nedelje doručkovati u dvorištu pod lipom. Biće divno, je li? Radnim danom ćemo jesti, onako - smejala se - s nogu, kao u tvom selu, važi?

- Da znate da važi - bila je oduševljena - a ja ću vam sve unapred spremi. Fino - trčkala je za njom do kapije. - Nego, što nam nikako ne dolazi gos'n Džordž, gospojce Magda? Da nije ljut? Pre je svaki čas dolazio, naročito zbog njegovih kucova, al' otkad ste vi došli on ni da proviri. Svi se čudimo. Baštovan je nekoliko puta išao kod njega u stan da ga pita za ovo i ono po bašti i kući za pse. Sve su se, kaže, dogovorili. Pit'o ga kad će doći i zamislite gospojce Magda, kaže, mislim gos'n Džordž kaže, da nema vremena. Kako sad odjednom nema vremena a pre je imao? Sve mi se čini - približila se i šaputala

- da ne dolazi zbog vas. I domarka tako misli, Časti mi. A što mu vi smetate? Svašta!

- Ne - kikota se i Magda - ne pričaj koješta, Dijana. Gospodin Džordž može uvek da dođe, ovo je njegova kuća, je li tako? Ako kaže da nema vremena, znači da je tako. Zašto mu ne verujete? Doći će kad se prolejša vreme, videćeš.

- Trebalo bi da ga pozovete, gospojce Magda, možda on neće da vam smeta. Možda misli...

Dijana je još pričala, gledajući za Magdom do kraja male ulice.

Možda bi zaista trebalo - pomislila je Magda. - Nisam dosad mislila o tome. A, s druge strane, bolje je ovako. Za divno čudo i Džordž je potpuno nenametljiv, nikada mi za sve ovo vreme nije postavio nijedno pitanje o meni lično. Bolje što nije, ne znam šta bih odgovorila. O Gordonu - namrštila se - ništa ne znam. Trebalo bi da telefoniram a i da odem... Da li da zamolim Džordža da pita redakciju? Valjda je počeo da radi... Nisam videla u novinama njegove članke...

Nekoliko nedelja kasnije, Magda je zatekla na svom stolu u kancelariji ilustrovani list kakav nikada ranije nije kupovala. Na naslovnoj strani bila je Gordonova fotografija ispod koje je pisalo: "Novi glavni urednik našeg ilustrovanog lista, Gordon Reynolds." Na unutrašnjoj strani bio je kratak članak sa podacima o uredniku, njegovim dosadašnjim aktivnostima i njegovim namerama u vezi novog izdanja lista i reorganizacije redakcije čije je sedište u Honoluluu, na Havajima. Magda je nekoliko puta pročitala mali članak i gledala Gordonovu sliku. Bila je to nova slika. Gordon je, činilo joj se, izgledao bolje, pogled mu je bio smiren. Bila je zadovoljna. Naslonila je bradu na šaku i pogledala kroz prozor.

Osećam se čudno - pomislila je - radujem se jer je Gordon, sudeći po ovome listu, uspeo i krenuo napred, iako bi trebalo da se stidim što se uopšte nisam interesovala šta se s njim događa i kako živi. Nisam ni uzbuđena, mило mi je, to je sve... Ko bi rekao da ću jednoga dana biti toliko ravnodušna gledajući sliku čoveka kojim sam bila opsednuta godinama? Čoveka koga sam volela neizmerno i mislila... Nije bitno - uzdahnula je. - Prva ljubav, rana mladost, prva saznanja... Prošlost...

- Koleginice Magda - trgla se - imate li neku brigu?

- Ne, kolega Dejvide, nemam nikakvih - nasmejala se. - Zagledala sam se... Divan je sunčani dan.

- Zar ni ljubavnih, koleginice? U vašim godinama sve je dozvoljeno. Zar nemate momka?

- Nemam - porumenela je i začuđeno ga gledala - zašto pitate?

- Volite li operu - prošištao je kroz brkove - pozorište?

- U operi nisam nikada bila. Ozbiljnu muziku sam veoma rado slušala preko radija i sa ploča. Pozorište...

- Da li biste voleli da idete u operu?

- Bih - nasmejala se - zašto ne?

- Dobro, pozivam vas.

- Vi? Šta vam se dogodilo, kolega Dejvide?

- Meni, ništa posebno, koleginice Magda - poluzatvorene plave oči gledale su je ispitivački. - Zašto mislite da se nešto važno dogodilo?

- Pomislila sam - porumenela je - da vam se sigurno danas nešto lepo dogodilo jer - snebivala se - ste raspoloženi i govornjivi i...

-... I još vas pozivam u operu, recite slobodno. Ne ujedam iako tako izgledam. Ne govorim mnogo sa onima koji stalno klepetaju, izvinite za ovaj izraz iz sudskih hodnika, ali u poređenju sa vama moglo bi se reći da sam brbljiv. Nisam vas još nikada čuo da ćaskate s nekim od kolega. Vrlo ste rečiti, ali samo službeno. Isprva je izgledalo kao da se snebivate u novoj sredini. Do sada ste se, nadam se, odomaćili ali ste još uvek po strani, kao otuđeni. Živite li sami?

- Da - rekla je otegnuto - takoreći... Znete li da ste me ovoga jutra iznenadili? Gledajući vas ovde, na poslu - namerno je skrenula razgovor - čovek bi zaključio da ništa ne zapažate, da su svi oko vas jedinice zadužene za ovaj i onaj predmet, u toliko i toliko časova, u nadležnosti tog i tog foruma i daje belo što je belo, crno što je crno i tačka. Međutim - nasmejala se - nije tako. Znete li i o ostalima...?

Nije završila misao. Brk advokata Dejvida se pomerio, gornja usna se malo izdigla i otkrila jedan zlatan i jedan prirodni, malo žučkasti zub. Glas mu je bio šištav, samo su poluotvorene oči izdavale njegovu pitomost.

- Ako mislite na ostale mlade devojke i momke ovde, šta o njima treba da otkrijem? Sve im se vidi u očima i izleće iz usta. Oni su svi, bar skoro svi, prirodni, neopterećeni mladi ljudi koji se trude, ponekad i zabušantski... opet izraz iz sudskih hodnika... da sa što manje truda postignu željeni uspeh, što se za vas, koleginice Magda - brk je ponovo zatitrao - ne bi moglo reći. Ne brinite - podigao je kažiprst - neću vas ništa ispitivati, koleginice. Vrlo sam dobro razumeo vaš cik-cak odgovor. Vešto ste odbacili lopticu koju sam vam dobacio. Igrate li ping-pong? Da? Dobro. Sad sam ponovo na "servisu" i pitam vas hoćete li zaista sa mnom večeras u operu?

- Zašto upravo večeras - nasmejala se - iznenada?

- Zato što je, pod jedan: petak uveče, pod dva: subotom i nedeljom ne radimo, pod tri: u mojoj pretplatnoj knjižici piše da svakog drugog petka u mesecu imam rezervisanu ložu broj jedan, u parteru. Eto, zato upravo večeras, koleginice Magda. Ako hoćete biće mi drago. Poslaću kola sa šoferom po vas u...

- Zaboga - glasno se nasmejala - čemu tolika zvaničnost?

- Nikakva. Kola su moja, a nazovi šofer je moj sin...

- Sin? Nisam znala da imate velikog sina.

- Vidite da imam pravo što kažem da ste potpuno otuđeni ovde. Moj sin je ona bitanga Majki što ispomaže Džordžu Konradu u projektima. To celo preduzeće zna, sem Magde Braun - prstom je gurnuo naočare koje su mu spale - i, rekao bih, moga Majkla koji lebdi negde između oblaka i reka, ko zna u kojim sferama.

- Zašto pobogu, tako govorite o svom detetu? - gledala ga je začuđeno. - Danas ste zbilja neobični, kolega Dejvide.

- Kakvom detetu?! Matori momak koji studira sto godina... U njegovim godinama otac mu je odavno bio advokat i imao troje dece i sve obaveze ovoga sveta. Ipak - rekao je blaže - sada će konačno diplomirati. Konrad mu je seo na vrat... Džordž je vrlo energičan, strpljiv i gotovo agresivan sa njim. Ne znam koliko poznajete Džordža, Magda, ali vam mogu reći da je teško izaći s njim na kraj. I mene je smotao svojim šarmom. Napustio sam svoje kancelarije, nezavisnost, i došao da za nekakvo mlado akcionarsko preduzeće, i to građevinsko, sredim pravnu službu, što nije za nekomunikativnog i ne više mladog čoveka. Odupirao sam se ali me je nagovarao da samo privremeno pristupim, da je neka mlada žena bila izabrana i odustala u poslednjem trenutku. Pričao je o njoj čitave bajke, te pametna, te ovo te ono, s toliko razneženosti da je i mene doveo u takvo stanje, i nasednem. Hoću da kažem, pristao sam. Privremeno - iskrivio je usta - a, eto, godine prolaze i još sam tu. Od žene kojoj se nadao da će ipak doći, ni traga ni glasa. Žena može sve! Možda je našla bolji posao, a možda je i celu komisiju prevarila...

- Nije - uzviknula je i pretrnula. - Hoću da kažem, ne verujem.

- Poznajete je?

- Ne - otvorila je fioku i izvadila spise. - Ali je malo verovatno da bi neko propustio posao bez jakog razloga kad se zna da je veoma teško zaposliti se... Šta ovo znači danas, kolega? Kancelarija je prazna, nas dvoje razgovaramo kao da smo negde na čajanci, posao stoji i tako to - osmehnula se. - Zar nije čudno?

- Da je kancelarija puna ne bismo razgovarali, a nije puna jer sam još juče svakom od njih dao po predmet za prepis iz sudskih arhiva da bismo mogli da razgovaramo - obe strane brka su se izdigle do nosa. - Kao što vidite krug je zatvoren. Vratice se tek...

- Zašto je potrebna čitava strategija - glasno se nasmejala - da bismo...?

- O tom potom, kolegice Magda. Ličim li vam na čoveka koji troši vreme i reči bez razloga?

- Svakako da ne - uozbiljila se. - Zato sam se i pitala maločas...

-.. I odgovorio sam da se ništa nije dogodilo, Što ne znači da neće. Zar ne idemo u operu? I to je događaj, zar ne?

- Za mene jeste - porumenela je - ali vi ste redovni...

- Događaji se uvek u životu nižu - pokušao je da podigne kapke, nije

uspeo - jedan za drugim, prvi zbog drugog, drugi radi prvog i tako unedogled koliko ko može da izdrži. - Zapamtite to kolegkinice Magda, trebaće vam.

- Danas ste zbilja u specijalnoj formi. Ništa ne razumem.

- Razumećete, mladi ste. Ima vremena. Znači, večeras u sedam, je li tako?

Majki će doći. Zbilja, gde stanujete?

- Čekaću ga na uglu glavne ulice, biće mu lakše i bliže.

- Dobro...

Za vreme ručka u trpezariji preduzeća, Džordž je prišao stolu za kojim je sedela Magda i seo. Bilo je to prvi put za nekoliko meseci koliko je radila u preduzeću. Nije verovala da će se Džordž zaista pridržavati onoga što je obećao kad joj je ponudio posao i stan u kući svoje tetke. Sada se gotovo obradovala što je seo za njen sto i sasvim prirodno upitao kako je.

- Dobro sam - odgovorila je - kako si ti?

- Jesi li se obradovala časopisu koji sam stavio na tvoj sto?

- Ti si ga doneo - iznenadila se. - Jesam, obradovala sam se.

- Odlično. Reci, kako ti je u stanu? U plaćanju zakupa si veoma revnosna - smešio se - uputnice redovno stižu. Dijana samo što ne poleti od radosti, kaže da je podučavaš pravilnom govoru i pisanju, baštovan je prihvatio tvoje sugestije za travnjake i cveće, domar se čudi što su psi stalno pod prozorima tvoje sobe. Znači...

- Znači da si odlično obavешten mada ne dolaziš.

- Treba li da dođem? - rekao je brzo. - Samo reci.

- Pa - slegnula je ramenima - možeš ako... želiš.

- Moj dolazak ne zavisi od mojih želja, mila. I ti to znaš. Dobro, reci mi ima li kakvih novosti u pravnoj službi? Je li... advokat Dejvid razgovarao s tobom jutros?

- Jeste - iznenadila se. - Jutros je bio neobičan, pričljiv. Zašto pitaš? Ko ti je rekao da smo pričali? Bili smo sami.

- I?

- I ništa.

- Kako ništa? - zbrzao se. - Šta ti je rekao?

- Pozvao me u operu.

- U operu? I ništa ti drugo nije rekao?

- Jeste, razgovarali smo... onako, o mnogo čemu.

- Vidi ti prekaljenog lisca - nasmejao se. - Pozvao devojkicu u operu umesto da... Dobra taktika. Stara škola.

- Originalan je.

- Hoćeš li ići?

- Obećala sam. Nisam znala da je Majki njegov sin. On će doći po mene večeras. Ne znam ko će sve biti u operi. Valjda i supruga kolege Dejvida.

- Udovac je, odavno. Ima dva sina i kćer. Stariji sin je oženjen, lekar je. Kćer studira, najmlađa je. Majki je zaostao u studijama...

- Da, Dejvid mi je rekao da brine zbog njega.

- Bio je malo zalutao - osmehivao se gledajući je. - Momak je zaljubljujiv, sentimentaln i voleo je da se teši... vinom. Dešava se to - uporno je gledao - ponekad i duže traje...

- Kolega Dejvid je srećan što je Majki naišao na...

- Mene? Uvek se na nekoga naiđe. Zar ne misliš i ti tako?

- Da, zbilja - spustila je pogled - naiđe se, često.

- Hoćeš li da ručamo zajedno za ovim stolom, očekuješ li svoje kolege?

- Ne, već su ručali. Danas su imali tešak dan. Dejvid ih je poslao u sudske arhive da prepisuju predmete. Puni su prašine, valjda će ih pustiti kući ranije.

- Jesi li zadovoljna poslom i šefom koliko i on s tobom?

- Jesam - snobivala se - a i on je, tako bar kaže.

- Znam šta kaže - glasno se nasmejao - i umesto svega, pozvao te u operu. Koliko je sposoban, toliko i... Neka mu bude, neću da se mešam u njegovu nadležnost.

- Sad si i ti zagonetan kao Dejvid jutros. Šta se događa? Izgleda da se nešto priprema. Ja, dao bog, nikada ništa ne znam. Dejvid mi je rekao da sam otuđena - pogled joj je postao setan. - Ne znam, možda je tako. Ne činim to namerno. Žao mi je što je tako.

- Polako, mila. Da li ti je već neko rekao da si se popravila, zaoblila, porumenela?

- Jeste - glasno se nasmejala. - Dijana mi to neprestano ponavlja i, ako nastavim da jedem doručke kakve sprema, uskoro ću morati da idem na tečajeve za mršavljenje. Silna je ona. Znaš li da mi je skoro žao što je učim da pravilno govori. Toliko je simpatična kad govori dijalektom, da je šteta ne slušati je. Raspričala sam se, Džordž. Pozovi momka da nam donese ručak. Sa kolegom Dejvidom se nije šaliti kad prostreli očima svoj džepni sat, pa onoga koji kasni...

Izlazeći iz kancelarije razmišljala je šta će obući te večeri za operu. Pomislila je da ode u stan i odmah odustala.

Neka, kupiću nešto u robnoj kući. Sutra ću neizostavno otići tamo. Treba da prenesem svoje stvari i da otkážem stan. Čudno je što se Gordon nije javio pre polaska. Zašto bi? Bolje što nije. Za oboje.

U operi je bilo vrlo svećano. Magda je ušla u ložu sa Majklom, mladićem koji je ličio na oca ali je bio viši, bez brkova, i tamnih očiju. Dejvid je ustao i predstavio Magdi svoju snahu i kćer. Stariji sin je te noći bio dežuran na svojoj klinici. Magda je zaneseno pratila opersku predstavu. Bila je oćarana porodicom advokata Dejvida. S tugom je pomislila kako je lepo imati rodbinu,

bliske rođake.

Za vreme pauze je, sa kćerkom i snahom advokata Dejvida, prošetala holovima opere. Bila je oduševljena, zastajala je i posmatrala stubove i ornamente klasičnog stila građevine. Nije primetila da se izdvojila od Dejvidove kćeri i snahe. Trgla se kad je čula šapat sasvim blizu uva:

- Oprostite, jeste li vi Magda Braun, šef pravne službe građevinskog...?

- Džordž - iznenadila se - nisam znala da si ovde?

- A - uzviknuo je - to ste ipak vi, gospođice Braun! Radujem se. Pomislio sam da sam se prevario. Nisam vas nikada video tako obučenu - gledao je zadivljeno - ni sa ovako puštenom kosom do ramena. Pitao sam advokata Dejvida ko sedi pored njegove kćerke i snahe. Magda Braun, rekao je, zar niste prepoznali novog šefa naše pravne službe?

- Šta to pričaš, pobogu Džordž? I tebe je izgleda zanela opera. Ja sam oduševljena...

- Zanet jesam - iskosio je pogled - ne tajim, i odavno sam takav, ali ne zbog opere. A to što sam rekao nisam izmislio i nije nikakva tajna. Upravni odbor je to odlučio pre dva dana a na Dejvidov predlog. Dejvid je to hteo jutros da ti kaže i najzad te je pozvao u operu. Sad mi je to ispričao. Jasno ti je zašto sam se u podne smejao. Dejvid je vrlo nežan i osetljiv čovek. Kaže da si bila zamišljena, tužno gledala kroz prozor i nije hteo da ti govori o poslu i unapređenju da se ne bi šokirala, kako kaže. Zato te je pozvao u operu, da upoznaš njegove i tako to. Mislio je da ti to večeras kaže i povede svoju decu i tebe na večeru posle opere. Da se proslavi. Sad je mene zamolio da...

- Džordž - pobledela je - govoriš li ozbiljno? Zašto odjednom promena u službi? Nisi valjda ti to...?

- Ne - rekao je ubedljivo - kunem se da nisam spomenuo i ne bih nikada tako nešto učinio, koliko zbog tebe i našeg dogovora, toliko zbog uvaženog i poštovanog Dejvida. On ne želi više da radi, kaže da je o tome govorio jutros s tobom.

- Jeste, rekao je, ali onako uzgred, tako da...

- Dobro, živa bila Magda Braun i čestitam ti. Evo, Dejvid će nam prići.

- Jeste li najzad čuli zašto sam jutros bio brbljiv, Magda? Smem li da vas poljubim - raširio je ruke - ovako pred mojom decom i ostalom publikom?

Magda je srdačno i ganuto zagnjurila glavu na njegove grudi i čvrsto ga zagrlila. Bila je srećna.

Sutradan je odmah posle doručka otišla u stari stan. Bila je vesela. Uskočila je u autobus ne razmišljajući kuda ide. Tek kad je bila na malom skveru pred kućom, srce joj je zadrhtalo. Ustrčala je uz stepenice stežući zube, otključala vrata, ušla i zastala. Ustajali vazduh presekao joj je dah i podsetio na miris groblja. Krenula je po sobama i zastala pored kreveta male Nine. Odmakla se i otvorila ormane, komode. Ninine haljinice, cipelice, igračke, mali

bicikl u uglu sobe. Sve joj je zaigralo pred očima. Otimala se, vadila svoje stvari iz ormana i spuštala na krevet. Otrčala je u ostavu pored kuhinje i donela dva kovčega, spustila ih na pod i bacala stvari u njih. Trudila se da ne misli, da se ne seća, da shvati da tako mora da učini i da sve drugo ne dolikuje devojci koja je raščistila dileme, koja zna da je jedini životni imperativ: shvatiti istinu kao istinu. Uspela je da zadrži suze i neke misli, da vidi samo ono što gleda: stvari koje će poneti i one koje treba baciti. Nije dugo izdržala. Okretala se po sobi, gledala zidove, tavanice, krevete, krevet... Otvorila je prozor. Zapalila cigaretu, povukla dim i odmah zatim je bacila kroz prozor. Nije imala volje nizašta. Želela je da plače i uzdržavala se. Gutala je nešto što joj je ponovo zapinjalo u grlu i na kraju se bacila na Elenin krevet i glasno zaridala. Plakala je kao nikada dotle. Kao što čovek plače samo kad je sam... Izgubila je pojam o mestu na kome se nalazi i vremenu kojeprotiče. Plač je potresao sve damare njenog bića i nije donosio olakšanje. Siva mrlja od vlage njenih suza širila se na platnu jastuka u koji je zagnjurila lice.

- Magda, mila moja! Magda, zašto si došla ovamo, dušo?

Izbezumljeno je skočila na zvuk Džordžovog glasa. Džordž je govorio, podigao je u naručje i seo s njom na krevet. Magda ga je trenutak gledala otečenih očiju i lica natopljenog suzama. Plakala je ne krijući lice. Nije se stidela.

Odveo je u kupatilo, oprao joj i obrisao lice. Nije se opirala.

- Magda - obuhvatio joj je lice - pogledaj me i reci hoćeš li da te tvoj jedini drug i prijatelj, Džordž Konrad, zameni u ovom delu posla? Postoji, mila, Crveni krst...

- Daj, Džordž, daj sve, molim te - nije više plakala - daj. I, hajdemo, hajdemo... kući. Tvojjoj kući.

- Mojoj? Kod Lus Henderson?

- Da, tamo - šaputala je - ako me hoćeš, posle svega što...

- Da li te hoću - govorio je ljubeći je - da li, mila moja...

KRAJ

